

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.11.30.
COM(2022) 672 final

2022/0394 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerének létrehozásáról

{SEC(2022) 423 final} - {SWD(2022) 377 final} - {SWD(2022) 378 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az elkövetkező évtizedekben jelentősen csökkenteni kell a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátást annak érdekében, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedése 1,5 °C alatt maradjon. Ennek eléréséhez először javítanunk kell az épületek, a szállítási módok és az iparágak hatékonyságát, át kell térnünk a körforgásos gazdaságra, és jelentősen növelnünk kell a megújuló forrásokból előállított energia mennyiségét. Másodszor, újra kell hasznosítanunk a hulladékáramokból, a fenntartható biomasszaforrásokból vagy közvetlenül a légkörből származó szenet, hogy azt használjuk fosszilis szén helyett a továbbra is elkerülhetetlenül szénfüggő gazdasági ágazatokban, például szén-dioxid-leválasztással és -hasznosítással, valamint fenntartható szintetikus tüzelőanyagokkal. Ezzel párhuzamosan a karbonszállítással, az ipari eltávolítási tevékenységeknek vagy az olyan ágazatokból származó, nehezen csökkenthető kibocsátások kompenzálásával foglalkozó projekteknek, mint például a mezőgazdaság, a cementgyártás, az acélipar, a légi közlekedés és a tengeri szállítás, minden évben egyre nagyobb mennyiségű szén-dioxidot kell leválasztaniuk és eltávolítaniuk a légkörből a klímasemlegességi cél elérése érdekében.

Globális szinten az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) legutóbbi jelentése¹ rámutat arra, hogy egyre kisebb a valószínűsége annak, hogy a globális felmelegedést 1,5 °C-ra korlátozzuk, hacsak nem kerül sor gyors ÜHG-kibocsátáscsökkentésre. Az IPCC jelentése egyértelműen kimondja, hogy „a nehezen csökkenthető fennmaradó kibocsátások ellensúlyozására szolgáló szén-dioxid-eltávolítás bevezetése elkerülhetetlen a karbonsemlegesség vagy a nettó nulla ÜHG-kibocsátás eléréséhez”. Ez a szén-dioxid légkörből történő leválasztására és geológiai tározókban, szárazföldi és tengeri ökoszisztémákban vagy termékekben való tartós tárolására irányuló fenntartható tevékenységek széles körű bevezetését fogja jelenteni.

Az európai klímarendelet² előírja, hogy az EU-nak 2050-re klímasemlegessé kell válnia. Ehhez jelentősen csökkenteni kell az ÜHG-kibocsátást, és az Unión belüli elkerülhetetlen kibocsátást és eltávolítást legkésőbb 2050-ig egyensúlyba kell hozni arra törekedve, hogy ezután negatív kibocsátást érjen el. E célkitűzés elérése érdekében mind a természetes ökoszisztémáknak, mind az ipari tevékenységeknek hozzá kell járulniuk évente több száz millió tonna szén-dioxid légkörből való eltávolításához. Jelenleg és a jelenlegi szakpolitikák mellett az EU nem halad jó úton e mennyiségek teljesítése felé: az elmúlt években csökkent a természetes ökoszisztémák szén-dioxid-eltávolítása, és jelenleg nem kerül sor jelentős ipari szén-dioxid-eltávolításra az Unióban.

Az IPCC által értékelt forgatókönyvekkel összhangban az Európai Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó, 2020. márciusi cselekvési tervben³ bejelentette, hogy hatékony tanúsítási keretrendszert fog kidolgozni a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására a szén-dioxid-eltávolítás elterjedésének ösztönzése és a szén-dioxid körforgásos jellegének növelése

¹ Az IPCC III. munkacsoportja (2022), Technikai összefoglaló. Forrás: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change [Éghajlatváltozás 2022: az éghajlatváltozás mérséklése]. Hatodik értékelő jelentés.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

³ COM(2020) 98 final.

érdekében, teljes mértékben tiszteletben tartva a biológiai sokféleségre és a szennyezőanyag-mentességre vonatkozó célkitűzéseket.

E kezdeményezés fő célkitűzései a következők: i. a szén-dioxid-eltávolítás magas színvonalának biztosítása az EU-ban, és ii. uniós irányítási tanúsítási rendszer létrehozása a zöldrefestés elkerülése érdekében az uniós minőségi keretrendszer kritériumainak Unió-szerte megbízható és harmonizált módon történő helyes alkalmazásával és érvényesítésével. Ezekre az intézkedésekre azért van szükség, hogy intézkedések szülessenek a szén-dioxid-eltávolítás bevezetése terén, és ki lehessen alakítani bármely jövőbeli szakpolitikát ezen a téren, tekintettel arra, hogy évente több száz millió tonna szén-dioxidot kell eltávolítani. Ez támogatni fogja az európai klímarendelemben meghatározott, 2050-re teljesítendő uniós klímasegítség célkitűzés, valamint az európai zöld megállapodásról szóló közlemény⁴ egyéb környezetvédelmi célkitűzéseinek elérését.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A földhasználatról, a földhasználat-megváltoztatásról és az erdőgazdálkodásról (a továbbiakban: LULUCF) szóló rendelet módosítására irányuló javaslat⁵ keretében az Európai Bizottság – első alkalommal – 2030-ig –310 millió tonna szén-dioxid-egyenértéknek megfelelő, külön szárazföldi alapú nettó elnyelési célértéket javasolt. Az uniós szintű célkitűzést a LULUCF-ágazatra vonatkozó kötelező nemzeti célok révén kell elérni, amihez a tagállamoknak fokozniuk kell a földhasználati politikájukra vonatkozó ambícióikat. Ez a javaslat lehetővé teszi, hogy hatékonyabban és eredményalapúan támogassák azokat a karbonszállítási tevékenységeket, amelyek hozzájárulhatnak e cél eléréséhez. A Bizottság javasolta továbbá, hogy növeljék az Innovációs Alapot⁶, amelyet az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerből (EU ETS)⁷ származó bevételekből finanszíroznak, ezáltal segítve a vállalkozások innovatív tiszta technológiákba való beruházásait, beleértve a szén-dioxid-eltávolítást eredményező technológiákat.

A fenntartható szénkörforgásokról szóló, 2021. évi bizottsági közlemény⁸ hangsúlyozza egyrészt egy olyan üzleti modellt lehetővé tételének fontosságát, amely jutalmazza a gazdálkodókat az ökológiai elvek teljes körű tiszteletben tartásával végzett szénmegkötésért („karbonszállítás”), másrészt annak fontosságát, hogy létre kell hozni a szén-dioxid innovatív technológiák révén történő leválasztásának, felhasználásának, tárolásának és szállításának uniós belső piacát. A közlemény a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó alábbi ambiciózus célok elérésére vonatkozó cselekvési tervet is meghatározza: 2028-ra valamennyi gazdálkodó számára hozzáférést kell biztosítani a hitelesített kibocsátási és eltávolítási adatokhoz a karbonszállítási gyakorlatok mérése érdekében, valamint jelenteni kell és el kell számolni az ipari tevékenységek révén leválasztott, szállított, felhasznált és tárolt valamennyi szén-dioxidot, 2030-ra a karbonszállítási megközelítéseknek hozzá kell járulniuk a –310 millió tonna szén-dioxid-egyenérték nettó elnyelésre vonatkozó LULUCF-cél eléréséhez, és az ipari technológiáknak 2030-ra évente legalább 5 millió tonna szén-dioxid-egyenértéket kell eltávolítaniuk.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ COM(2021) 554 final.

⁶ C(2019) 1492 final.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁸ COM(2021) 800 final.

Ez a javaslat összhangban van az Európa jövőjéről szóló konferencia végleges javaslataival⁹ is, különösen az 1. javaslattal, amelynek kifejezett célja „a szén-dioxid-eltávolítás megbízható, szilárd és átlátható szén-dioxid-elszámoláson alapuló tanúsításának bevezetése” (5. intézkedés). A Bizottság a környezetbarátabbá tételéről szóló, 2022. évi közleményében¹⁰ továbbá bejelentette, hogy az ÜHG csökkentésére irányuló ambiciózus intézkedések mellett a Bizottságnak az elkerülhetetlen kibocsátások semlegesítése és a nettó nulla ÜHG-kibocsátás 2030-ra történő elérése érdekében támaszkodnia kell a szén-dioxid-eltávolításra is.

Az ebben a javaslatban ismertetett tanúsítási keretrendszer a következő meglévő éghajlat-változási jogszabályokra kíván építeni:

- A szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló irányelv, a CCS-irányelv¹¹ meghatározza a szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos geológiai tárolásának általános jogi keretét. Azok a tevékenységek, amelyek során ETS-létesítményből származó szén-dioxidot tárolnak valamely, a CCS-irányelv alapján engedélyezett tárolóhelyen, kifejezetten az EU ETS irányelv hatálya alá tartoznak, és kibocsátásáthelyezés esetén az EU ETS kibocsátási egységekről le kell mondani. A javasolt tanúsítási keretrendszer biztosítani fogja, hogy az olyan ipari tevékenységek szén-dioxid-eltávolításának számszerűsítése, mint a bioenergia-alapú CCS (BECCS)¹² és a levegőből történő közvetlen szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (DACCS), összhangban legyen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának az ETS keretében történő nyomon követéséről és jelentéséről szóló (EU) 2018/2066 bizottsági végrehajtási rendeletben¹³ meghatározott szabályokkal, valamint a BECCS és a DACCS projektek ÜHG-kibocsátás-elkerülésének számszerűsítésére vonatkozóan a Bizottság által az Innovációs Alap¹⁴ keretében kidolgozott¹⁵ részletes uniós módszerekkel.
- A karbongazdálkodás és a szén-dioxid-tároló termékek tekintetében a LULUCF-rendelet¹⁶ az IPCC iránymutatásaival összhangban, valamint a biológiai sokféleséggel, a szennyezőanyag-mentességgel, a megújuló energiával és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikákkal szinergiában meghatározza a szén-dioxid-eltávolítás pontos nyomon követésének és jelentésének

⁹ Conference on the Future of Europe – Report on the Final Outcome [Konferencia Európa jövőjéről – Jelentés a végeredményről], 2022. május.

¹⁰ C(2022) 2230 final.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

¹² A BECCS bevezetése tekintetében biztosítékokra van szükség a fenntartható biomassza korlátainak és rendelkezésre állásának figyelembevételéhez annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az energiaelőállításához felhasználandó biomassza iránti túlkereslet, amely negatív hatást gyakorolna a szénelnyelőkre és -készletekre, a biológiai sokféleségre, a levegőminőségre és a bioökonómiára.

¹³ A Bizottság (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelete (2018. december 19.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről, valamint a 601/2012/EU bizottsági rendelet módosításáról (HL L 334., 2018.12.31., 1. o.).

¹⁴ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

¹⁵ Pályázati felhívás, C melléklet: Az ÜHG-kibocsátás elkerülésének kiszámítására szolgáló módszerek.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.).

módját. A LULUCF-rendeletben meghatározott szabályok ösztönzik a földhasználat földrajzilag pontosan meghatározott módon, alacsony költségek mellett és időben történő nyomon követését, például digitális adatbázisok, földrajzi információs rendszerek (GIS) és távérzékelés révén, beleértve a Kopernikusz-Sentinel műholdakat és szolgáltatásokat (például az éghajlati és szárazföldi szolgáltatásokat), vagy a kereskedelmi forgalomban elérhető szolgáltatásokat.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszere vagy a következő uniós szakpolitikákra épül, vagy fontos szerepet játszik azokban:

- A természet helyreállításáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat¹⁷ azt a célt tűzi ki, hogy a helyreállítási intézkedések 2030-ra az EU szárazföldi és tengeri területeinek 20 %-ára, illetve 2050-re valamennyi helyreállításra szoruló ökoszisztémára terjedjen ki. Számos szinergia van a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek – különösen a karbondioxidalkodás – és a természet-helyreállítási intézkedések között. A szén-dioxid-eltávolítás javasolt tanúsítási keretrendszere hozzá fog járulni a helyreállítási célok eléréséhez és a természet helyreállításáról szóló rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez. Például a szén-dioxid-tárolást fokozó karbondioxidalkodási tevékenységek hozzájárulhatnak azon kötelezettség teljesítéséhez, hogy nemzeti szinten biztosítsák az erdei ökoszisztémákban, továbbá a mezőgazdasági ökoszisztémák részét képező szántóföldek ásványi talajaiban a szervesszén-készlet növekvő tendenciáját. Támogathatják azt a kötelezettséget is, hogy helyreállítási intézkedéseket kell bevezetni a lecsapolt tőzeglápoknak minősülő, mezőgazdasági használatban lévő szerves talajok vonatkozásában. A természet helyreállításáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat és ez a javaslat ezért megerősíti egymást, hozzájárulva mind az éghajlat-politikához, mind a biológiai sokféleséggel kapcsolatos szakpolitikákhoz.
- A közös agrárpolitika (KAP) támogatást nyújt azoknak a mezőgazdasági termelőknek, akik kötelezettséget vállalnak konkrét környezetvédelmi és éghajlat-politikai gyakorlatok vagy beruházások végrehajtására. Ez a politika emellett bizonyos környezeti és éghajlati feltételeket (jó mezőgazdasági és környezeti állapot, GAEC) is tartalmaz, amelyeket a mezőgazdasági termelőknek a KAP által biztosított jövedelemtámogatás esetében tiszteletben kell tartaniuk. Ezek a feltételek túlmutatnak a jogszabályi követelményeken. Bizonyos feltételek fontosak a talaj, például a gyepterületek és tőzeglápok tekintetében történő megkötés és a széntartalom védelmének szempontjából. Emellett a KAP segíthet a tanúsítás elterjedésében azáltal, hogy lefedi az előzetes beruházásokat, illetve előmozdítja a vonatkozó gyakorlatokat a mezőgazdasági üzemek szintjén. A szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszere hozzá fog járulni a támogatott gyakorlatokkal összefüggő ÜHG-kibocsátás számszerűsítésének és a nemzeti földhasználati ágazat ÜHG-jegyzékeinek fejlesztéséhez. Az önkéntes piacok fejlesztése révén biztosítani tudja a szénkészletek hosszabb távú védelmét és a KAP által nem támogatott szárazföldi intézkedéseket. A tagállamok által kidolgozott nyilvános tanúsítási rendszerek kérelmezhetik az e javaslat szerinti uniós elismerést a szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerének alkalmazása érdekében, beleértve az ebben a javaslatban meghatározott tanúsítási módszereket. Ez a javaslat

¹⁷

COM(2022) 304 final.

emellett lehetővé fogja tenni a szén-dioxidtól eltérő kibocsátások csökkentésének mint a szén-dioxid-eltávolítás járulékos előnyének közzétételét.

- A megújulóenergia-irányelv¹⁸ olyan, a bioenergiára vonatkozó fenntarthatósági kritériumokat tartalmaz, amelyeket vagy az illetékes nemzeti hatóságok, vagy a Bizottság által elismert magántanúsítási rendszerek használnak. Ezek a rendszerek tanúsíthatnák azt is, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek megfelelnek-e az ebben a javaslatban ismertetett, a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó minőségi kritériumoknak.
- Az uniós erdőstratégia¹⁹ meghatározza azt a szakpolitikai keretet, amely az olyan növekvő, egészséges, sokszínű és reziliens uniós erdők létrehozásához szükséges, amelyek jelentősen hozzájárulnak a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzéseinkhez, fokozzák a természetes elnyelők általi eltávolítást, megélhetést biztosítanak a vidéki területeken és azokon túl, valamint támogatják a fenntartható erdei biogazdaságot, amely a leginkább fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatokon alapul.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. cikkének (1) bekezdésén alapul, amely feljogosítja az Uniót arra, hogy fellépjen az uniós környezetvédelmi szakpolitika célkitűzéseinek elérése érdekében. Az uniós környezetvédelmi szakpolitikának az EUMSZ 191. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célkitűzései magukban foglalják többek között a környezet minőségének megőrzését, védelmét és javítását, a természeti erőforrások megfontolt és racionális hasznosítását, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések nemzetközi szintű ösztönzését.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az éghajlatváltozás határokon átnyúló probléma. Hatásai globálisak, függetlenül az üvegházhatásúgáz-kibocsátás forrásainak helyétől. Ezek a kihívások ezért nem oldhatók meg egyedül nemzeti vagy helyi fellépéssel, mivel az valószínűleg nem vezet optimális eredményekhez. Az európai szintű koordináció fokozza az éghajlat-politikai fellépést, és hatékonyan egészítheti ki és erősítheti meg a nemzeti és helyi intézkedéseket; az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkével összhangban, a szubszidiaritás elve alapján indokolt az uniós szintű fellépés.

A szén-dioxid-eltávolítás minőségének értékelésével kapcsolatos nehézségek kezelésére egy európai keretrendszer megfelelőbb lenne, mint a nemzeti kezdeményezések. Egy ilyen keretrendszer egyenlő versenyfeltételeket teremtene a belső piacon a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítása tekintetében, és növelné az összehasonlíthatóságot és a bizalmat. Az e területre vonatkozó nemzeti kezdeményezések sokfélesége csak súlyosbítaná a problémát ahelyett, hogy megoldaná azt.

• Arányosság

Ez a javaslat megfelel az arányosság elvének, mivel nem lépi túl a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerének létrehozására irányuló célkitűzések

¹⁸ A 2018/2001/EU irányelv.

¹⁹ COM(2021) 572 final.

eléréséhez szükséges mértéket. Rendelkezik a szén-dioxid-eltávolítás minőségi kritériumairól, a szén-dioxid-eltávolítás tanúsításához és ellenőrzéséhez szükséges szabályokról és eljárásokról, valamint a magán- és állami tanúsítási rendszerek elismerésének keretrendszeréről.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

E javaslat célkitűzéseit rendelet révén lehet a legjobban megvalósítani. Ez ugyanakkor biztosítani fogja a rendelkezések közvetlen és egységes alkalmazását az Unióban. Az önkéntes tanúsítási rendszerek üzemeltetőire, az állami tanúsítási rendszerek elismerése tekintetében a tagállamokra, valamint a jelentéstétel és felülvizsgálat tekintetében pedig a Bizottságra vonatkozó követelmények vannak érvényben.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással összhangban több konzultációs tevékenységre került sor:

- a fenntartható szénkörforgásokról szóló online konferenciára, amely 2022. január 31-én került megrendezésre,
- a 2022. február 7-től május 2-ig tartó véleményezési felhívásra, amelyre 231 válasz érkezett,
- a 2022. február 7-től május 2-ig tartó nyilvános konzultációra, amelyre 396 válasz érkezett.

Összességében a nyilvános konzultációs tevékenységek azt mutatták, hogy a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítási keretrendszerének létrehozására irányuló szabályozási kezdeményezés általánosságban határozott támogatottságot élvez. A legtöbb érdekelt fél szorgalmazta, hogy a kezdeményezés a szén-dioxid-eltávolítási alternatívák széles körét fedje le, és vegye figyelembe például az alábbi szempontokat: az eltávolítás pontos és időben történő mérésének biztosítása; annak biztosítása, hogy a szén-dioxid-eltávolításra való összpontosítás ne akadályozza a kibocsátás csökkentésére irányuló határozott fellépést; megfelelő garanciák biztosítása a szén-dioxid-tárolás időtartamára és a visszabocsátás megelőzésére vonatkozóan.

Az érdekelt felek által a szén-dioxid-eltávolítás szempontjából fontosnak tartott fő kritériumok közé tartozott a nyomkövetési, jelentéstételi és ellenőrzési szempontok megalapozottsága, a széles körű bevezetés lehetősége, a műszaki felkészültség, a gazdasági megvalósíthatóság, valamint a környezeti járulékos előnyök lehetősége. A válaszadók többsége egyetértett azzal, hogy a szén-dioxid-eltávolítás megbízható és hiteles tanúsítási rendszerének létrehozása az első alapvető lépés a szén-dioxid-eltávolításból származó nettó hozzájárulás elérése felé, összhangban az EU klímasemlegességi célkitűzésével.

A válaszadók szerint a szén-dioxid-eltávolítás tanúsításának fő célkitűzései a következők: a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek közötti összehasonlíthatóság és verseny lehetővé tétele; az önkéntes szén-dioxid-piacok átláthatóságának növelése és egyenlő

versenyfeltételek biztosítása; a természetalapú és ipari szén-dioxid-eltávolítás hatékonyabb állami ösztönzőinek biztosítása az uniós és nemzeti finanszírozási programokban.

A válaszadók többsége szerint az EU-nak az lenne a szerepe, hogy megállapítsa a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó átfogó minőségi követelményeket, biztosítva a szén-dioxid-eltávolítás pontos számszerűsítését, az addicionalitást, a hosszú távú tárolást és a környezeti fenntarthatóságot. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció eredményeinek összefoglalója a rendelet hatásvizsgálatának 2. mellékletében található.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Egy külső szakértői konzorcium kapta azt a feladatot, hogy technikai segítségnyújtási tanulmányt készítsen a szén-dioxid-eltávolításról szóló rendeletjavaslat és a kapcsolódó hatásvizsgálat előkészítése érdekében. A tanulmány áttekintette a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására szolgáló meglévő mechanizmusokat és rendszereket, és összegző értékelést készített a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekről, beleértve a tartós eltávolítást, a szén-dioxid-tároló termékeket és a karbongazdálkodást. A Bizottság nevében a külső konzorcium számos tájékoztató rendezvényt szervezett, többek között a fenntartható szénkörforgásról szóló konferenciát, és részt vett az érdekelt felekkel folytatott konzultációra adott válaszok értékelésében. Végezetül a technikai segítségnyújtási tanulmány biztosította a hatásvizsgálatban meghatározott szakpolitikai alternatívák elemzését alátámasztó adatok egy részét.

- **Hatásvizsgálat és a Szabályozói Ellenőrzési Testület véleménye**

Az e javaslatot kísérő hatásvizsgálat értékelte a különböző szakpolitikai alternatívákat a szén-dioxid-eltávolítás jövőbeli fejlődését befolyásoló három fő probléma kezelése érdekében.

Az első probléma az, hogy nehéz értékelní és összehasonlítani a szén-dioxid-eltávolítás minőségét, ami jelentős keresési költségekkel jár a szén-dioxid-eltávolítás potenciális finanszírozói számára. Ez tipikus „piaci hiányosság”, amely azzal a kockázattal jár, hogy a pénzügyi támogatást olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre fordítják, amelyekre nem lehet hatékony mérséklési intézkedésként támaszkodni. Ennek a problémának két oka van:

1. A szén-dioxid-eltávolítás tanúsítása sokkal kevésbé gyakori, mint a kibocsátáscsökkentés tanúsítása, és számos módszertani kihívással jár. A különböző tanúsítási rendszerek különböző módszereket javasolnak a teljes és a további szén-dioxid-eltávolítás számszerűsítésére, a szén hosszú távú tárolásának ösztönzésére, valamint az olyan szélesebb körű fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, mint a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység környezeti hatásai (például a biológiai sokféleség csökkenése, szennyezés stb.).
2. A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek (azaz a tartós eltávolítás, a szén-dioxid-tároló termékek és a karbongazdálkodás) rendkívül heterogének érettségüket, költséghatékonyságukat és a kapcsolódó nyomkövetési költségeket tekintve, és különböző kihívásokat jelentenek a tanúsítás terén.

E probléma kezelése érdekében e kezdeményezés a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek sajátos körülményeihez igazított tanúsítási módszerek révén garantálni kívánja valamennyi, EU-ban tanúsított szén-dioxid-eltávolítás minőségét.

E célból ez a kezdeményezés a szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerét javasolja, amely négy minőségi kritériumon (a továbbiakban: Q.U.A.L.I.T.Y) alapul, jelezve, hogyan biztosítható a számszerűsítés, az addicionalitás és az alapforgatókönyvek, a hosszú távú tárolás és a fenntarthatóság (Q.Uantification, A.dditionality and baselines, L.ong-term storage and sustainabilITy). A hatásvizsgálat számos bevált gyakorlatot határoz meg a

QU.A.L.ITY-kritériumok mindegyikére vonatkozóan, ugyanakkor elismeri, hogy az egyes szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek esetében eltérő lesz az egyes kritériumok tanúsítási megközelítése.

Második lépésként részletes tanúsítási módszereket kell kidolgozni a QU.A.L.ITY-kritériumok alkalmazására a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek esetében. Ebben a lépésben kerül sor az egyedi szabályoknak a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek különböző típusainak jellemzőihez való igazítására: a szabályok például elismerik a geológiai formációkban szén-tároló megoldások által nyújtott erős tartóssági garanciákat, miközben növelik a karbongazdálkodási tevékenységek járulékos előnyeit. E tekintetben a hatásvizsgálat két minőségi alternatívát hasonlít össze:

- Q1 alternatíva: a tanúsítási rendszerek dolgozzák ki a módszereket a QU.A.L.ITY kritériumokkal összhangban, és elismerés céljából benyújtják őket az illetékes hatóságnak,
- Q2 alternatíva: a Bizottság dolgozza ki a módszereket, szorosan együttműködve egy szakértői csoporttal.

Az elemzés arra a következtetésre jutott, hogy a Q2 alternatívában rejlik a legnagyobb lehetőség a szén-dioxid-eltávolítások minőségének garantálására és összehasonlíthatóságuk biztosítására, miközben minimálisra csökkennek a részletes tanúsítási módszerek kidolgozásának vagy jóváhagyásának adminisztratív költségei.

A második probléma az, hogy sok érdekelt fél nem bíz a szén-dioxid-eltávolítási tanúsítványokban, mivel előfordulhat, hogy a tanúsítványok olyan nem átlátható és megbízhatatlan tanúsítási eljárások során kerülnek kibocsátásra, amelyek olyan tevékenységeket tanúsítanak, amelyek nem járnak valódi éghajlati és fenntarthatósági előnyökkel. E probléma kezelése érdekében a tanúsítási rendszereknek átlátható és megbízható szabályokat és eljárásokat kell bevezetniük, hogy csökkentsék annak kockázatát, hogy a tanúsítási eljárás nem képes azonosítani a rossz minőségű eltávolításokat, a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek ténylegesen nem a terveknek megfelelően valósítják meg az eltávolítást, ugyanazt a tevékenységet kétszer tanúsítják vagy ugyanazt a tanúsítványt kétszer használják fel.

A harmadik probléma az, hogy a szén-dioxid-eltávolítást végző szolgáltatók akadályokba ütköznek a finanszírozáshoz való hozzáférés terén. Ennek az az oka, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tanúsítványok sokféleképpen használhatók fel (például közfinanszírozás, vállalati fenntarthatósági jelentéstétel, öko címkék, önkéntes szén-dioxid-piacok stb.). Ez a sokféleség olyan tranzakciós költségekkel jár azok számára, akik tanúsíttatni kívánják szén-dioxid-eltávolítási tevékenységüket, mint például a keresési költségek (az adott rendszer tanúsítási eljárásai minőségének megismerésére fordított idő és energia), valamint a váltás költségei (más kiegészítő vagy alternatív finanszírozási formák előteremtésének költsége, ami valószínűleg szükségessé teszi a működésük megváltoztatását, illetve eltérő bizonyítékok és információk szolgáltatását).

A második és a harmadik probléma megoldása érdekében a tanúsítási rendszereknek harmonizált tanúsítási követelményeknek kell megfelelniük a az átláthatóság biztosítása és a bizalomépítés céljából:

1. rendszerirányítás: a tanúsítási rendszereket megbízható és átlátható eljárások (például belső irányítás és nyomon követés, panaszok és fellebbezések kezelése, érdekelt felekkel folytatott konzultáció, átláthatóság és tájékoztatás stb.) alapján kell működtetni;

2. független ellenőrzés: a szén-dioxid-eltávolítások QU.A.L.ITY-kritériumoknak való megfelelését harmadik félnek kell ellenőriznie; valamint
3. teljes körű tájékoztatás: a tanúsított szén-dioxid-eltávolításokra vonatkozó valamennyi információnak nyilvánosan hozzáférhetőnek és a nyilvános nyilvántartásokban nyomon követhetőnek kell lennie.

Ezen átláthatósági kritériumokkal összhangban meghatározásra kerül a tanúsítási rendszerek elismerésének folyamata, és az üzemeltetők (azaz a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek tulajdonosai) csak elismert tanúsítási rendszereket alkalmazhatnak a QU.A.L.ITY-kritériumoknak és a vonatkozó tanúsítási módszereknek való megfelelés igazolására.

Ebben az összefüggésben a hatásvizsgálat két irányítási alternatívát hasonlít össze azzal kapcsolatban, hogy kinek a feladat lenne a tanúsítási rendszerek elismerése: a tagállamoké (G1 alternatíva) vagy a Bizottságé (G2 alternatíva). Az elemzés arra a következtetésre jutott, hogy a G2 alternatíva teljesít a legjobban a megbízható és harmonizált tanúsítási folyamat garantálása és a szén-dioxid-eltávolítási tanúsítás belső piacának előmozdítása tekintetében, miközben minimálisra csökkenti a hatóságok adminisztratív költségeit.

Következésképpen az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva az, amelynek értelmében a Bizottság i. dolgozza ki a tanúsítási módszereket szakértőkkel és érdekelt felekkel konzultálva, és ii. az elismert tanúsítási rendszereken keresztül harmonizálja a tanúsítási keretrendszer és a QU.A.L.ITY-kritériumok alkalmazását.

A hatásvizsgálatban a Bizottság azt is értékelte, hogy a javaslat összhangban van-e az európai klímarendeletben meghatározott célkitűzésekkel, amint azt az európai klímarendelet 6. cikkének (4) bekezdése előírja. A Bizottság megállapította, hogy a karbondioxid-kibocsátások csökkentése segíthetnek elérni az „Irány az 55 %!” jogalkotási csomagban a LULUCF-ágazatra vonatkozóan 2030-ra javasolt külön célértéket (–310 millió tonna szén-dioxid-egyenérték), ami meghaladja a LULUCF szén-dioxid-eltávolításának az európai klímarendeletben a gazdaság egészére vonatkozóan meghatározott –55 %-os célértékhez való hozzájárulását (legfeljebb –225 millió tonna szén-dioxid-egyenérték). Az európai klímarendelet azt is célul tűzi ki, hogy az Unió 2050-re klímasemlegessé váljon, ezt követően pedig negatív kibocsátást érjen el, de a célkitűzés elérése érdekében az Uniónak fokoznia kell a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek elterjedését. A hatásvizsgálat elemzi a hatékony szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek elterjedését gátló akadályok felszámolására szolgáló szakpolitikai alternatívákat, amelyek nem akadályozhatják az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedéseket.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület kedvező véleményt adott a hatásvizsgálatról, és a jelentés javítását célzó ajánlásokat fogalmazott meg annak érdekében, hogy egyrészt jobban be lehessen mutatni azt, hogy a megbízható tanúsítási keretrendszer hiánya jelenti a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek fejlesztésének fő akadályát, másrészt hogy hatékonyabban lehessen átlátható módon bemutatni a módszerekre és az irányításra vonatkozó valamennyi szakpolitikai döntést.

Következésképpen a hatásvizsgálati jelentés végleges változatába a következő szempontok kerültek beépítésre:

- a bevezetésben egyértelműbbé vált a kezdeményezés kontextusa (azaz a szén-dioxid-eltávolítás szerepe a 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzésben és a jelenlegi szakpolitikai alapforgatókönyvben) és a kezdeményezés önkéntes jellege,
- a probléma meghatározása új hivatkozásokkal egészült ki az azonosított problémák létezésének és nagyságrendjének (különösen a bizalom hiányának) megerősítése,

valamint az érdekelt felek által kifejtett nézetekben a nemzetközileg harmonizált keretrendszer fontosságának hangsúlyozása érdekében,

- a célkitűzésekről szóló szakasz tisztázta, hogy a négy QU.A.L.ITY-kritérium előválogatása általános konszenzust követ azzal kapcsolatban, hogy a legtöbb meglévő tanúsítási módszer szerint mi minősül jó minőségű tanúsításnak, és a kritériumok szakpolitikai alternatívákat ismertető szakaszban történő bemutatása már több érvet tartalmaz a külön mellékletekből,
- a keretrendszer önkéntes jellegének figyelembevétele érdekében a szöveg több helyen egyértelműbbé vált (például az „egyenlő versenyfeltételek” célkitűzést átfoglalmazták „harmonizáció”-ra),
- az elvetett szakpolitikai alternatívákról szóló szakasz jobban megmagyarázza, miért került sor a tanúsítási szakpolitikai keret kötelező alkalmazásának elvetésére,
- a hatások értékeléséről szóló szakasz az önkéntes jelleget olyan kockázatként említi, amely akadályozhatja egyrészt a kezdeményezések, másrészt az e kockázat csökkentésére irányuló intézkedések sikerét,
- a szakpolitikai alternatívák értékelése jobban azonosítja a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek bővítésének akadályait, és kifejti, hogy a tanúsítási keretrendszer hogyan fogja felszámolni ezeket az akadályokat; ez a szakasz a várható haszonra és költségekre vonatkozó minőségi állításokkal kapcsolatos bizonytalanságot is tisztázza,
- az „egy be, egy ki” megközelítésről szóló szakasz a mellékletből átkerült a fő szövegbe;
- a kezdeményezés nyomon követéséről és értékeléséről szóló szakasz részletesebb operatív célkitűzéseket tartalmaz.
- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó

- **Alapjogok**

Nem alkalmazandó

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az Uniót érintő jelentős költségvetési vonzatok a nem jogalkotási aktusok kidolgozását és a szén-dioxid-eltávolítással foglalkozó szakértői csoport működését érintik.

A javaslat előírja, hogy a javasolt rendelet hatálybalépését követően számos felhatalmazáson alapuló jogi aktust és végrehajtási jogi aktust kell párhuzamosan kidolgozni. A legfontosabb, hogy olyan, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat kell elfogadni, amelyek meghatározzák a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre (például a tartós eltávolításra, a karbongazdálkodásra és a szén-dioxid-tároló termékekre) vonatkozó tanúsítási módszereket.

E rendkívül technikai jellegű, nem jogalkotási aktusok kidolgozásában a szén-dioxid-eltávolítással foglalkozó szakértői csoport fogja segíteni a Bizottságot. A csoport mintegy 70 tagból fog állni, és számos alcsoportot, többek között további szakértőket is magában foglalhat. A Bizottság egy külső vállalkozó segítségével fogja működtetni.

A Bizottságot érintő költségvetési vonzatok emellett kapcsolódnak azon állami vagy magán tanúsítási rendszerek elismerési folyamatához, amelyek egy vagy több tagállamban felelősek lennének a tanúsítási keretrendszer alkalmazásáért. Költségvetési vonzatok várhatók azon

tagállamok esetében is, amelyek nemzeti tanúsítási rendszert kívánnak létrehozni és működtetni, beleértve a független tanúsító szervek felügyeletét, valamint egy nemzeti nyilvántartás létrehozását és működtetését.

A pénzügyi kimutatás bemutatja a részletes költségvetési vonzatokat, valamint a javaslat által igényelt emberi és igazgatási erőforrásokat.

5. EGYÉB ELEMEK

• Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

A minőségi jogalkotásról szóló, 2021 novemberében közzétett iránymutatásokkal és különösen a 38. eszközzel összhangban a Bizottság a jogalkotási javaslat társjogalkotók általi elfogadása után végrehajtási stratégiát fog kidolgozni. A stratégia be fogja mutatni a különböző igénybe veendő, megfelelést elősegítő eszközöket, és tartalmazni fogja a digitális végrehajtással kapcsolatos szempontokat.

• A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

A javasolt rendelet rendelkezései és szerkezete megfelelnek a kezdeményezés azon célkitűzésének, hogy magas szintű éghajlati és környezeti integritással rendelkező, átlátható és hiteles szén-dioxid-eltávolítási tanúsítási keretrendszert hozzanak létre annak érdekében, hogy támogassák azokat a természetes és jogi személyeket, akik – az európai zöld megállapodásban meghatározott fokozott éghajlatvédelmi törekvéssel és az európai klímarendelemben meghatározott, 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzéssel összefüggésben – készek további erőfeszítéseket tenni az ÜHG-kibocsátásuk lehető legnagyobb mértékű csökkentésén túl, és készek tevékenységüket fenntarthatóan folytatni.

A javasolt rendelet legfontosabb rendelkezései a következők:

A rendelet célját és hatályát az 1. cikk határozza meg. Ez a javaslat egy önkéntes uniós tanúsítási keretrendszer révén elő kívánja segíteni a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás alkalmazását. Ez a cikk a javaslat általános szerkezetét is meghatározza, amely három pillérből áll: az első pillér négy minőségi kritériumot határoz meg; az ezeknek való kumulatív megfelelés alapján lesz egy adott szén-dioxid-eltávolítás tanúsításra jogosult. A második pillér meghatározza az ellenőrzési és tanúsítási folyamat kulcsfontosságú elemeit. A harmadik pillér szabályokat állapít meg az uniós tanúsítási keretrendszer alkalmazásáért felelős tanúsítási rendszerek működésével kapcsolatban.

A 2. cikk meghatározza a javasolt rendelet rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges fő terminológiát, különösen a szén-dioxid-eltávolítás és a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység fogalmát.

A 3. cikk meghatározza, hogy a szén-dioxid-eltávolítás milyen két feltétellel jogosult tanúsításra az uniós tanúsítási keretrendszerben: először is, a minőségi kritériumoknak megfelelő szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekből kell származnia, másodszor pedig független tanúsító szervnek kell ellenőriznie.

A javasolt rendelet első pillérét a 4–8. cikk határozza meg. A 4. cikk meghatározza a nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon alapforgatókönyvhöz viszonyított számszerűsítésére vonatkozó szabályokat, az 5., 6. és 7. cikk pedig az addicionalitásra, a hosszú távú tárolásra és a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek fenntarthatóságára vonatkozó minőségi kritériumokat határozza meg. A 8. cikk felhatalmazást ad a felhatalmazáson alapuló bizottsági jogi aktusokra, amelyek testreszabott tanúsítási módszereket fognak megállapítani a minőségi

kritériumoknak való megfelelés értékelésére. Az I. melléklet felsorolja, hogy az említett tanúsítási módszereknek milyen elemeket kell tartalmazniuk.

A javasolt rendeletnek a megfelelés tanúsítására vonatkozó második pillérét a 9. és 10. cikk határozza meg.

A 9. cikk meghatározza a két lépésből álló tanúsítási eljárás kulcsfontosságú elemeit. A kezdeti szakaszban az üzemeltető átfogó információkat nyújt be a tanúsító szervnek a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységről és annak a minőségi kritériumoknak való várható megfeleléséről. A tanúsító szerv ellenőrzi az üzemeltető állításait, tanúsítási ellenőrzési jelentést ad ki, és – amennyiben a minőségi kritériumok teljesülnek – tanúsítványt állít ki.

A második szakaszban a tanúsító szerv újratanúsítási ellenőrzést végez annak ellenőrzése érdekében, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet helyesen és a minőségi kritériumoknak maradéktalanul megfelelően hajtották-e végre, valamint újratanúsítási ellenőrzési jelentést tesz közzé, és frissített tanúsítványt állít ki, amelyek alapján a tanúsítási rendszer kiállítja és nyilvántartásba veszi a tanúsított szén-dioxid-eltávolítási egységeket. A II. melléklet felsorolja a tanúsítványban minimálisan feltüntetendő információkat.

A 10. cikk minimumfeltételeket állapít meg a tanúsító szervek számára a tanúsítási ellenőrzések elvégzéséhez szükséges szakértelmük, valamint a függetlenségük és pártatlanságuk biztosítása érdekében. Emellett a tanúsító szervek működésének felügyeletére kötelezi a tagállamokat.

A tanúsítási rendszerekre vonatkozó harmadik pillért a 11–14. cikk határozza meg. A 11. cikk előírja az üzemeltetők számára, hogy a minőségi kritériumoknak való megfelelés igazolása érdekében a Bizottság által elismert tanúsítási rendszereket alkalmazzák. Ez a cikk emellett számos követelményt állapít meg a tanúsítási rendszerek működésére vonatkozóan, beleértve a jó kormányzást, az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot biztosító intézkedéseket.

A 12. cikk előírja, hogy a tanúsítási rendszereknek nyilvános nyilvántartásokat kell létrehozniuk és fenntartaniuk a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek és a szén-dioxid-eltávolítási egységek igazolására. Kulcsfontosságú, hogy a nyilvántartások automatizált rendszereket használjanak, és interoperábilisak legyenek a csalások megelőzése és a kettős elszámolás elkerülése érdekében.

A 13. cikk jogalapot biztosít a tanúsítási rendszerek bizottsági határozatok révén történő elismerésére, a 14. cikk pedig jelentéstételi követelményeket ír elő a tanúsítási rendszerekre vonatkozóan.

A 18. cikk előírja, hogy a rendeletet felül kell vizsgálni először három évvel a hatálybalépését követően, de legkésőbb 2028 végéig, majd rendszeres időközönként a Párizsi Megállapodásban meghatározott minden egyes értékelést követően.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerének létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²⁰,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött Párizsi Megállapodás²² (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás) értelmében a nemzetközi közösség megállapodott abban, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedését az iparosodás előtti szinthez képest jóval 2 °C alatt tartja, és erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a hőmérséklet-emelkedést az iparosodás előtti szinthez képest 1,5 °C-ra korlátozza. Az Unió és tagállamai a Párizsi Megállapodás részes felei, és határozottan elkötelezték magukat annak végrehajtása mellett az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésével és a szén-dioxid-eltávolítás növelésével.
- (2) Globális szinten az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) legutóbbi jelentése²³ rámutat arra, hogy egyre kisebb a valószínűsége annak, hogy a globális felmelegedést 1,5 °C-ra korlátozzuk, hacsak nem kerül sor gyors ÜHG-kibocsátáscsökkentésre. Az IPCC jelentése emellett egyértelműen kimondja, hogy „a nehezen csökkenthető fennmaradó kibocsátások ellensúlyozására szolgáló szén-dioxid-eltávolítás bevezetése elkerülhetetlen a karbonsemlegesség vagy a nettó nulla ÜHG-kibocsátás eléréséhez”. Ehhez a szén-dioxid légkörből történő leválasztására és geológiai tározókban, szárazföldi és tengeri ökoszisztémákban vagy termékekben való tartós tárolására irányuló fenntartható tevékenységek széles körű bevezetésére lesz szükség. Jelenleg és a jelenlegi szakpolitikák mellett az EU nem halad jó úton az előírt szén-dioxid-eltávolítás megvalósítása felé: az elmúlt években csökkent a szárazföldi

²⁰ HL C [...], [...], [...] o.

²¹ HL C [...], [...], [...] o.

²² Jóváhagyására az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött párizsi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló, 2016. október 5-i (EU) 2016/1841 tanácsi határozattal (HL L 282., 2016.10.19., 1. o.) került sor.

²³ Az IPCC III. munkacsoportja (2022), Technikai összefoglaló. Forrás: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change [Éghajlatváltozás 2022: az éghajlatváltozás mérséklése]. Hatodik értékelő jelentés.

ökoszisztémák szén-dioxid-eltávolítása, és jelenleg nem kerül sor jelentős ipari szén-dioxid-eltávolításra az Unióban.

- (3) E rendelet célja a szén-dioxid-eltávolítás önkéntes uniós tanúsítási keretrendszerének kidolgozása a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás elterjedésének ösztönzése céljából, a biológiai sokféleség és a szennyezőanyag-mentességi célkitűzések maradéktalan tiszteletben tartása mellett. E rendelet a Párizsi Megállapodás szerinti uniós célkitűzések, különösen az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben²⁴ meghatározott, 2050-re teljesítendő kollektív klímasemlegességi cél elérésének támogatására szolgáló eszköz. Az Unió kötelezettséget vállalt arra is, hogy 2050 után negatív kibocsátást generál. A szárazföldi ökoszisztémák szén-dioxid-eltávolításának fokozása szempontjából fontos eszköz az (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁵, amely jelenleg felülvizsgálat alatt áll. A felülvizsgálat célja, hogy 2030-ra 310 Mt szén-dioxid-egyenértékben határozza meg az uniós nettó elnyelési célértéket, és az egyes tagállamok számára megfelelő célértékeket határozzon meg.
- (4) Az uniós tanúsítási keretrendszer támogatni fogja az olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek fejlesztését az Unióban, amelyek egyértelmű nettó szén-dioxid-eltávolítási haszonnal járnak, miközben elkerülik a zöldre festést. A karbondioxid-kezelés esetében az ilyen tanúsítási keretrendszernek ösztönöznie kell az olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek elterjedését is, amelyek járulékos előnyökkel járnak a biológiai sokféleség szempontjából, megvalósítva ezáltal a természet-helyreállításról szóló uniós jogszabályban meghatározott természet-helyreállítási célokat. Az uniós tanúsítási keretrendszer fontos szerepet fog játszani az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozóan a nemzetközi megállapodásokban és az uniós jogszabályokban meghatározott uniós célkitűzések elérésében.
- (5) A szén-dioxid-eltávolítás fenntartható módon történő növelésére irányuló további erőfeszítéseket tenni kívánó üzemeltetők támogatása érdekében az uniós tanúsítási keretrendszernek figyelembe kell vennie a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek különböző típusait, azok sajátosságait és a kapcsolódó környezeti hatásokat. Ezért ennek a rendeletnek egyértelműen meg kell határoznia a szén-dioxid-eltávolítás, a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek és az uniós tanúsítási keretrendszer egyéb elemeinek fogalmát.
- (6) Ennek a rendeletnek meg kell határoznia azokat a követelményeket, amelyek alapján a szén-dioxid-eltávolítások az uniós tanúsítási keretrendszer szerinti tanúsításra jogosultak. E célból a szén-dioxid-eltávolítást pontos és megbízható módon kell számszerűsíteni, és csak olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekből származhat, amely nettó szén-dioxid-eltávolítási haszonnal jár, kiegészítő jellegű, célja a szén hosszú távú tárolása, és semleges hatással van vagy járulékos előnyökkel jár a fenntarthatósági célkitűzésekre nézve. Továbbá a tanúsítási folyamat hitelességének és megbízhatóságának biztosítása érdekében a szén-dioxid-eltávolítást független

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.).

harmadik fél általi ellenőrzésnek kell alávetni. A 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁶ által létrehozott kötelező uniós szén-dioxid-árazási szabályok szabályozzák az említett irányelv hatálya alá tartozó tevékenységekből származó kibocsátások kezelését. Ez a rendelet nem érinti a 2003/87/EK irányelvet, kivéve a fenntartható, az említett irányelv IV. mellékletével összhangban nulla besorolású biomasszából származó kibocsátás eltávolításának tanúsítását illetően.

- (7) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységnek nettó szén-dioxid-eltávolítási haszonnal kell járnia, ami azt mutatja, hogy kedvező éghajlati hatással jár. A nettó szén-dioxid-eltávolítási hasznot két lépésben kell kiszámítani. Először is, az üzemeltetőknek számszerűsíteniük kell a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység által az alapforgatókönyvhöz képest biztosított további szén-dioxid-eltávolítás mennyiségét. Előnyben kell részesíteni az összehasonlítható tevékenységek hasonló társadalmi, gazdasági, környezeti és technológiai körülmények közötti, illetve hasonló földrajzi helyszíneken megvalósuló szokásos teljesítményét tükröző szabványosított alapforgatókönyvet, mivel az biztosítja az objektivitást, minimalizálja a megfelelési és egyéb adminisztratív költségeket, és pozitívan ismeri el a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekben már részt vevő úttörők tevékenységét. A karbongazdálkodással összefüggésben elő kell mozdítani a rendelkezésre álló digitális technológiák, többek között az elektronikus adatbázisok és földrajzi információs rendszerek, a távérzékelés, a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás, valamint az elektronikus térképek használatát az alapforgatókönyvek kidolgozásával és a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek nyomon követésével kapcsolatos költségek csökkentése érdekében. Amennyiben azonban nem határozható meg ilyen szabványosított alapforgatókönyv, az üzemeltető egyéni teljesítményén alapuló, projektspecifikus alapforgatókönyv használható helyette. A társadalmi, gazdasági, környezeti és technológiai fejlődés tükrözése, valamint a Párizsi Megállapodással összhangban az ambíciók ösztönzése érdekében az alapforgatókönyvet rendszeresen aktualizálni kell.
- (8) A nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon számszerűsítésének második lépéseként le kell vonni az üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység végrehajtásával összefüggő növekedését. A figyelembe veendő releváns üvegházhatásúgáz-kibocsátás magában foglalja a közvetlen kibocsátásokat, például a több műtrágya, tüzelőanyag vagy energia használatából eredő kibocsátásokat, illetve a közvetett kibocsátásokat, például a földhasználat megváltozásából eredő kibocsátásokat, amelyek a mezőgazdasági termelés áthelyezése miatt kockázatot jelentenek az élelmezésbiztonságra nézve. A nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon számszerűsítésekor nem kell figyelembe venni az üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység végrehajtásából eredő csökkenését, hanem azt az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó fenntarthatósági célkitűzés szempontjából vett járulékos előnynek kell tekinteni; a tanúsítványokban való jelentéstétellel az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkenése (a fenntarthatósággal kapcsolatos egyéb járulékos előnyökhöz hasonlóan) növelheti a tanúsított szén-dioxid-eltávolítás értékét.
- (9) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenység akkor jár nettó szén-dioxid-eltávolítási haszonnal, ha az alapforgatókönyvet meghaladó szén-dioxid-eltávolítás meghaladja az üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység végrehajtása miatti növekedését. Például az olyan tevékenységek esetében, amelyek állandó szén-

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

dioxid-tárolást biztosítanak a szén-dioxid föld alá történő bevezetésével, a tartósan tárolt szén mennyiségének meg kell haladnia az ipari folyamatból származó, energiával kapcsolatos üvegházhatásúgáz-kibocsátást. A karbongazdálkodás esetében az erdősítési tevékenység révén leválasztott szén vagy a tőzeglápok elárasztására irányuló tevékenység révén a talajban tartott szén mennyiségének meg kell haladnia a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységhez használt gépek kibocsátásait vagy a földhasználat közvetett megváltozásából eredő kibocsátást, amelyet a kibocsátásáthelyezés okozhat.

- (10) A szén-dioxid-eltávolítást releváns, pontos, teljes, következetes és összehasonlítható módon kell számszerűsíteni. A légkörből eltávolított szén-dioxid mennyiségére vonatkozó túlbecslés kockázatának csökkentése érdekében a számszerűsítés bizonytalanságait megfelelően jelteni kell és el kell számolni. A karbongazdálkodásból származó szén-dioxid-eltávolítást nagy pontossággal kell számszerűsíteni a legmagasabb minőség biztosítása és a bizonytalanságok minimalizálása érdekében. Az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós célkitűzések közötti szinergiák ösztönzése érdekében továbbá szükség van a földterületek fokozott nyomon követésére, Uniószerre segítve ezáltal a természetalapú szén-dioxid-eltávolítás rezilienciájának védelmét és fokozását. A kibocsátások és eltávolítások műholdas és helyszíni nyomon követésének és jelentésének szorosan tükröznie kell ezeket a megközelítéseket, és a lehető legjobban ki kell használnia az uniós programok, például a Kopernikusz keretében rendelkezésre álló fejlett technológiákat – teljes mértékben alkalmazva a már meglévő eszközöket –, és biztosítania kell az üvegházhatást okozó gázok nemzeti jegyzékeivel való összhangot.
- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós tanúsítási keretrendszer olyan ösztönzőket biztosítson a szén-dioxid-eltávolításra, amelyek túlmutatnak a szokásos gyakorlaton, a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeknek kiegészítőeknek kell lenniük. Ezeknek a tevékenységeknek ezért túl kell mutatniuk a jogszabályi követelményeken, azaz az üzemeltetőknek olyan tevékenységeket kell végezniük, amelyeket az alkalmazandó jog még nem ír elő számukra. A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket továbbá a tanúsítás által biztosított ösztönző hatás miatt kell végrehajtani. Ilyen hatás akkor áll fenn, ha a tanúsítás eredményeként a potenciális bevételek által teremtett ösztönző oly módon változtatja meg az üzemeltetők magatartását, hogy azok további szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet végeznek a további szén-dioxid-eltávolítás elérése érdekében.
- (12) A szabványosított alapforgatókönyvnek tükröznie kell azokat a jogszabályi és piaci viszonyokat, amelyek mellett a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységre sor kerül. Ha a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet az alkalmazandó jog írja elő az üzemeltetők számára vagy nincs szükség hozzá ösztönzőkre, az alapforgatókönyv tükrözni fogja a teljesítményét. Ezért további tevékenységnek kell tekinteni azt a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet, amely az említett alapforgatókönyvhöz képest nagyobb szén-dioxid-eltávolítást eredményez. A szabványosított alapforgatókönyv alkalmazásának így egyszerűsítania kell az addicionalitás bizonyítását az üzemeltetők számára. Ennélfogva csökkentenie kell a tanúsítási eljárással járó adminisztratív terhet, ami különösen a kisüzemi gazdálkodók esetében fontos.
- (13) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenység során leválasztott és tárolt légköri és biogén szén esetében természetes vagy emberi eredetű okok miatt fennáll a légkörbe való visszabocsátás (például visszavezetés) kockázata. Az üzemeltetőknek ezért minden releváns megelőző intézkedést meg kell tenniük e kockázatok csökkentése érdekében,

és megfelelően nyomon kell követniük, hogy a szén tárolása az adott szén-dioxid-eltávolítási tevékenység esetében meghatározott nyomonkövetési időszakon túl is folytatódik-e. A tanúsított szén-dioxid-eltávolítás érvényességének a tárolás várható időtartamától és az adott szén-dioxid-eltávolítási tevékenység vonatkozásában fennálló különböző visszavezetési kockázatoktól kell függenie. A szén-dioxid geológiai formációkban történő tárolására irányuló tevékenységek elegendő bizonyosságot nyújtanak a szén-dioxid-tárolás több évszázados, nagyon hosszú távú időtartamára vonatkozóan, és úgy tekinthető, hogy biztosítják a szén állandó tárolását. A karbongazdálkodás vagy a termékekben való szén-dioxid-tárolás esetében nagyobb a kockázata annak, hogy a szén-dioxid szándékosan vagy akaratlanul visszakerül a légkörbe. E kockázat figyelembevétele érdekében a tanúsított, a karbongazdálkodás és a termékekben való szén-dioxid-tárolás által biztosított szén-dioxid-eltávolítás érvényességét határidőhöz kell kötni, amely megegyezik a vonatkozó nyomonkövetési időszak végével. Ezt követően azt kell feltételezni, hogy a szén-dioxid a légkörbe kerül, kivéve, ha a gazdasági szereplő folyamatos nyomonkövetési tevékenységekkel bizonyítja a szén-dioxid további tárolását.

- (14) A nyomonkövetési időszak alatt a légkörbe történő szén-dioxid-kibocsátás kockázatának minimalizálása érdekében hozott intézkedések mellett megfelelő felelősségi mechanizmusokat kell bevezetni a visszavezetés eseteinek kezelésére. Az ilyen mechanizmusok közé tartozhat például a szén-dioxid-eltávolítási egységek diszkontálása, a szén-dioxid-eltávolítási egységek kollektív tartaléka vagy elszámolása, valamint az előzetes biztosítási mechanizmusok. Mivel a 2003/87/EK irányelv és a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁷ már meghatározta a geológiai tárolásra és a CO₂-kibocsátás-áthelyezésre vonatkozó felelősségi mechanizmusokat és a vonatkozó korrekciós intézkedéseket, a kettős szabályozás elkerülése érdekében ezeket a felelősségi mechanizmusokat és korrekciós intézkedéseket kell alkalmazni.

(15) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekben nagy lehetőségek rejlenek arra, hogy mindenki számára előnyös megoldásokat kínáljanak a fenntarthatóság érdekében, még akkor is, ha a kompromisszumok nem zárhatók ki. Ezért helyénvaló fenntarthatósági minimumkövetelményeket megállapítani annak biztosítása érdekében, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek semleges hatást fejtsenek ki, vagy járulékos előnyökkel járjanak az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmével és helyreállításával, a víz és tengeri erőforrások fenntartható használatával és védelmével, a körforgásos gazdaságra való átállással, valamint a környezetszennyezés megelőzésével és csökkentésével kapcsolatos fenntarthatósági célkitűzések szempontjából. Ezeknek a fenntarthatósági követelményeknek adott esetben és a helyi körülmények figyelembevételével az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben²⁸ meghatározott, az erdészeti tevékenységek és a szén-dioxid

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

²⁸ A Bizottság (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. június 4.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges

állandó, föld alatti geológiai tárolása tekintetében a jelentős károkozás elkerülését célzó technikai vizsgálati kritériumokra, valamint az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁹ 29. cikkében meghatározott, az erdészeti és mezőgazdasági biomassza-nyersanyagokra vonatkozó fenntarthatósági kritériumokra kell épülniük. A biológiai sokféleségre káros hatással járó gyakorlatok, például az erdei monokultúrák, nem jogosultak tanúsításra.

- (16) A szén-dioxidot a légkörből eltávolító gazdálkodási módszerek hozzájárulnak a klímasemlegességi célkitűzéshez, és jutalmazni kell őket a közös agrárpolitika (KAP) vagy más köz- vagy magánkezdeményezések révén. E rendeletnek különösen figyelembe kell vennie a fenntartható szénkörforgásokról szóló közleményben³⁰ említett gazdálkodási módszereket.
- (17) Az üzemeltetők vagy az üzemeltetők csoportjai jelentést tehetnek azokról a járulékos előnyökről, amelyek a fenntarthatósági minimumkövetelményeken túlmenően hozzájárulnak a fenntarthatósági célkitűzésekhez. E célból az ezekről szóló jelentéstételnek meg kell felelnie a Bizottság által kidolgozott, a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre szabott tanúsítási módszereknek. A tanúsítási módszereknek a lehető legnagyobb mértékben ösztönözniük kell a biológiai sokféleség szempontjából a fenntarthatósági minimumkövetelményeken túlmutató járulékos előnyöket. Ezek a további járulékos előnyök nagyobb gazdasági értéket fognak biztosítani a tanúsított szén-dioxid-eltávolításoknak, és magasabb bevételeket hoznak az üzemeltetők számára. E megfontolások alapján helyénvaló, hogy a Bizottság kiemelten kezelje az olyan karbongazdálkodási tevékenységekre vonatkozó, testreszabott tanúsítási módszerek kidolgozását, amelyek jelentős járulékos előnyökkel járnak a biológiai sokféleség szempontjából.
- (18) Helyénvaló részletes, a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre vonatkozó tanúsítási módszereket kidolgozni annak érdekében, hogy az e rendeletben meghatározott minőségi kritériumokat szabványosított, ellenőrizhető és összehasonlítható módon lehessen alkalmazni. Ezeknek a módszereknek biztosítaniuk kell a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységből származó nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon megbízható és átlátható tanúsítását, ugyanakkor el kell kerülniük az üzemeltetőkre vagy az üzemeltetők csoportjaira – különösen a mezőgazdasági kistermelőkre és az erdőtulajdonosokra – háruló aránytalan adminisztratív terheket. E célból a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre vonatkozó részletes tanúsítási módszereket megállapító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadása révén kiegészítse ezt a rendeletet. Ezeket a módszereket a szén-dioxid-eltávolítással foglalkozó szakértői csoporttal és a többi érdekelt féllel szoros együttműködésben kell kidolgozni. A módszereknek a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismereteken kell alapulniuk, a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására szolgáló, meglévő köz- és magánrendszerekre és módszerekre kell épülniük, és figyelembe kell venniük a nemzeti és uniós szinten elfogadott vonatkozó szabványokat és szabályokat.
- (19) A hiteles és megbízható tanúsítási eljárás biztosítása érdekében a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket független, harmadik fél által végzett ellenőrzésnek kell

technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről (HL L 442., 2021.12.9., 1. o.).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

³⁰ A Bizottság közleménye – Fenntartható szénkörforgások, COM(2021) 800.

alávetni. A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket a végrehajtásuk előtt mindenekelőtt első tanúsítási ellenőrzésnek kell alávetni, amely ellenőrzi, hogy megfelelnek-e az ebben a rendeletben meghatározott minőségi kritériumoknak, beleértve a várható nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon pontos számszerűsítését. A szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket emellett időszakos újratanúsítási ellenőrzéseknek kell alávetni a szén-dioxid-eltávolítások megfelelőségének ellenőrzése érdekében. E célból a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység leírásában, valamint a tanúsítási és újratanúsítási ellenőrzési jelentésekben feltüntetendő struktúra, technikai részletek és minimális információk meghatározása érdekében.

- (20) A mérséklési intézkedések költséghatékony végrehajtásához és a gazdálkodók karbonszállításban való részvételének biztosításához kulcsfontosságú, hogy a gazdálkodók jobb ismereteket, eszközöket és módszereket kapjanak a szén-dioxid-eltávolítás jobb értékeléséhez és optimalizálásához. Ez különösen az uniós mezőgazdasági kistermelők vagy erdőtulajdonosok számára fontos, akik gyakran nem rendelkeznek a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek végrehajtásához, valamint az előírt minőségi kritériumoknak és a kapcsolódó tanúsítási módszereknek való megfeleléshez szükséges know-how-val és szakértelemmel. Ezért helyénvaló előírni, hogy a termelői szervezetek a tagjaiknak nyújtott technikai tanácsadás révén segítsék elő a vonatkozó tanácsadási szolgáltatások nyújtását. A közös agrárpolitika és a nemzeti állami támogatás pénzügyileg támogathatja a mezőgazdasági termelőkkel és az erdészeti szakszeméllyel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatásokat, tudáscserét, képzést, tájékoztatási tevékenységeket vagy interaktív innovációs projekteket.
- (21) Helyénvaló, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tanúsítványok támogassák a meghatározott célra történő különböző felhasználásokat, például az üvegházhatású gázok nemzeti és vállalati jegyzékeinek összeállítását – többek között az (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendeletre³¹ való tekintettel –, az éghajlattal összefüggő és egyéb környezeti (többek között a biológiai sokféleséggel kapcsolatos) vállalati állítások igazolását vagy az ellenőrzött szén-dioxid-eltávolítási egységek önkéntes kibocsátáskompenzációs piacokon történő cseréjét. E célból a tanúsítványnak pontos és átlátható információkat kell tartalmaznia a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységről, beleértve a teljes eltávolítást és a nettó szén-dioxid-eltávolítási hasznot, amely megfelel az ebben a rendeletben meghatározott minőségi kritériumoknak. A Bizottságot arra is fel kell hatalmazni, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a tanúsítványokban minimálisan feltüntetendő információkat felsoroló II. melléklet további pontosítása vagy módosítása céljából.
- (22) A pontos, megbízható és átlátható ellenőrzés biztosítása érdekében a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek tanúsításáért felelős tanúsító szervezeteknek rendelkezniük kell a szükséges kompetenciákkal és készségekkel, és a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³² értelmében a nemzeti akkreditáló hatóságoknak kell

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o.).

akkreditálniuk őket. Az esetleges összeférhetlenségek elkerülése érdekében a tanúsító szervezeteknek emellett teljes mértékben függetlennek kell lenniük a tanúsítás tárgyát képező szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet végző üzemeltetőtől. A tagállamoknak továbbá hozzá kell járulniuk a tanúsítási eljárás helyes lefolytatásának biztosításához azáltal, hogy felügyelik a nemzeti akkreditációs testületek által akkreditált tanúsító szervek működését, és a meg nem feleléssel kapcsolatos releváns észrevételekről tájékoztatják a tanúsítási rendszereket.

- (23) Az üzemeltetőknek tanúsítási rendszereket kell használniuk az e rendeletnek való megfelelés igazolására. A tanúsítási rendszereknek ezért megbízható és átlátható szabályok és eljárások alapján kell működniük, és biztosítaniuk kell a pontosságot, megbízhatóságot, integritást és az eredet letagadhatatlanságát, valamint az üzemeltetők által benyújtott információkkal és adatokkal kapcsolatos csalás elleni védelmet. Biztosítaniuk kell továbbá az ellenőrzött szén-dioxid-eltávolítási egységek helyes elszámolását, különösen a kettős elszámolás elkerülésével. E célból a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, beleértve a tanúsítási rendszerek által alkalmazandó, a megbízhatóságra, átláthatóságra, elszámolásra és független ellenőrzésre vonatkozó megfelelő normákat, hogy biztosítsák a szükséges jogbiztonságot az üzemeltetőkre és a tanúsítási rendszerekre alkalmazandó szabályok tekintetében. A költséghatékony tanúsítási eljárás biztosítása érdekében a tanúsításra vonatkozó harmonizált műszaki szabályoknak azt is célul kell kitűzniük, hogy csökkentsék az üzemeltetőkre vagy az üzemeltetők csoportjaira, különösen a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k), köztük a mezőgazdasági kistermelőkre és az erdészeti szakszemélyzetre háruló szükségtelen adminisztratív terheket.
- (24) A tanúsítás megbízható és harmonizált ellenőrzésének biztosítása érdekében lehetővé kell tenni a Bizottság számára, hogy határozatokat fogadjon el az e rendeletben meghatározott – többek között a műszaki alkalmasságra, a megbízhatóságra, az átláthatóságra és a független ellenőrzésre vonatkozó – követelményeknek megfelelő tanúsítási rendszerek elismeréséről. Az ilyen elismerési határozatoknak időben korlátozottnak kell lenniük. E célból a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el a tanúsítási rendszerek uniós elismerésének tartalmára és folyamataira vonatkozóan.
- (25) Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (ENSZ-EGB) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezményének³³ (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló rendelkezéseit, különösen a nyilvánosság részvételére és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítására vonatkozó rendelkezéseit adott esetben továbbra is alkalmazni kell.
- (26) A tanúsítási rendszereknek interoperábilis nyilvános nyilvántartásokat kell létrehozniuk és fenntartaniuk a szén-dioxid-eltávolítási tanúsítványok átláthatóságának és teljes nyomonkövethetőségének biztosítása, valamint a csalás és a kettős elszámolás

³³ A Tanács 2005/370/EK határozata (2005. február 17.) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezménynek az Európai Közösség nevében való megkötéséről (HL L 124., 2005.5.17., 1. o.).

kockázatának elkerülése érdekében. Csalás akkor fordulhat elő, ha ugyanarra a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységre vonatkozóan egynél több tanúsítványt állítanak ki, mert a tevékenység nyilvántartásba vételére két különböző tanúsítási rendszer keretében került sor, vagy ugyanazon rendszer keretében kétszer történt meg a nyilvántartásba vétel. Csalás akkor is előfordulhat, ha ugyanazt a tanúsítványt több alkalommal is ugyanazon, valamely szén-dioxid-eltávolítási tevékenységen vagy szén-dioxid-eltávolítási egységen alapuló állításra használják. A nyilvántartásoknak tárolniuk kell a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítási folyamatából származó dokumentumokat, beleértve a tanúsítási ellenőrzések és az újratanúsítási ellenőrzési jelentések összefoglalóit, a tanúsítványokat és a frissített tanúsítványokat, és elektronikus formában nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük őket. A nyilvántartásokban rögzíteni kell azokat a tanúsított szén-dioxid-eltávolítási egységeket is, amelyek megfelelnek az uniós minőségi kritériumoknak. Az egységes piacon belüli egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy olyan végrehajtási szabályokat fogadjon el, amelyek meghatározzák az említett nyilvántartások működésére és interoperabilitására vonatkozó szabványokat és technikai szabályokat.

- (27) A tanúsítási rendszerek fontos szerepet játszanak a szén-dioxid-eltávolítás minőségi kritériumainak való megfelelés bizonyításában. Ezért helyénvaló, hogy a Bizottság előírja a tanúsítási rendszerek számára, hogy rendszeresen számoljanak be tevékenységükről. Az átláthatóság növelése és a Bizottság általi felügyelet javítása érdekében ezeket a jelentéseket teljes egészében vagy adott esetben összesített formában nyilvánosságra kell hozni. Emellett ezek a jelentések ellátnák a Bizottságot az ahhoz szükséges információkkal, hogy jelentést készítsen a tanúsítási rendszerek működéséről a legjobb gyakorlatok azonosítása, valamint adott esetben a legjobb gyakorlatok további előmozdítására irányuló javaslat benyújtása céljából. Az összehasonlítható és következetes jelentéstétel biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy olyan végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, amelyek meghatározzák a tanúsítási rendszerek által készített jelentések tartalmára és formátumára vonatkozó technikai részleteket.
- (28) Annak érdekében, hogy az üzemeltetők – a különböző szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek sajátosságainak figyelembevételével – szabványosított és költséghatékony módon alkalmazhassák az ebben a rendeletben meghatározott minőségi kritériumokat, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek különböző típusaira vonatkozó részletes tanúsítási módszerek megállapításával kiegészítse ezt a rendeletet. A Bizottság számára lehetővé kell tenni továbbá, hogy módosítsa a tanúsítványokban minimálisan feltüntetendő információkat felsoroló II. mellékletet. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak³⁴ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

³⁴

HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

- (29) A Bizottságra ruházott végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek³⁵ megfelelően kell gyakorolni. Az ebben a rendeletben meghatározott végrehajtási hatáskör gyakorlása érdekében a Bizottságot az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁶ 44. cikkének (3) bekezdése alapján létrehozott Éghajlatváltozási Bizottságnak kell segítenie az e rendelet szerinti feladatai ellátásában.
- (30) A Bizottságnak e rendelet hatálybalépése után három évvel, majd ezt követően legkésőbb hat hónappal a Párizsi Megállapodás 14. cikke alapján elfogadott globális értékelést követően felül kell vizsgálnia e rendelet végrehajtását. Ezeknek a felülvizsgálatoknak figyelembe kell venniük az uniós jogszabályokkal kapcsolatos releváns fejleményeket, a technológiai és tudományos fejlődést, a szén-dioxid-eltávolítás és az élelmezésbiztonság terén bekövetkezett piaci fejleményeket, beleértve az élelmiszerek rendelkezésre állását és megfizethetőségét, és azokat a Párizsi Megállapodás szerinti globális értékelés eredményeire kell alapozni.
- (31) E rendelet célkitűzéseit, nevezetesen a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás előmozdítását és a zöldre festés kockázatának minimalizálását a tagállamok önmagukban nem tudják kielégítően elérni, illetve a javasolt intézkedés mértéke és hatásai miatt ezeket a célkitűzéseket uniós szinten jobban el lehet érni. Az Unió ezért az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) E rendelet célja, hogy megkönnyítse a szén-dioxid-eltávolítás üzemeltetők vagy üzemeltetők csoportjai általi végrehajtását. Ebből a célból ez a rendelet önkéntes uniós keretrendszert hoz létre a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására azáltal, hogy meghatározza a következőket:
- a) az Unióban végzett szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre vonatkozó minőségi kritériumok;
 - b) a szén-dioxid-eltávolítás ellenőrzésére és tanúsítására vonatkozó szabályok;
 - c) a tanúsítási rendszerek működésére és Bizottság általi elismerésére vonatkozó szabályok.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

- (2) A szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására szolgáló önkéntes uniós keretrendszer nem alkalmazandó a 2003/87/EK irányelv hatálya alá tartozó kibocsátásokra, kivéve a fenntartható, az irányelv IV. mellékletének megfelelően nulla besorolású biomasszából származó szén-dioxid-kibocsátás tárolását.

2. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában:

- a) „szén-dioxid-eltávolítás”: a légköri vagy biogén szén tárolása geológiai széntárolókban, biogén széntárolókban, tartós termékekben és anyagokban, valamint a tengeri környezetben, vagy a biogén széntárolókból a légkörbe történő szén-dioxid-kibocsátás csökkentése;
- b) „szén-dioxid-eltávolítási tevékenység”: valamely üzemeltető által végzett egy vagy több olyan gyakorlat vagy folyamat, amely tartós szén-dioxid-tárolást eredményez, fokozza a biogén széntárolóban történő szén-dioxid-leválasztást, csökkenti a biogén széntárolóból a légkörbe történő szén-dioxid-kibocsátást, vagy tartós termékekben vagy anyagokban tárolja a légköri vagy biogén szenet;
- c) „biogén széntároló”: az (EU) 2018/841 rendelet I. melléklete B. részének a)–e) pontjában meghatározott, felszín feletti biomassa, felszín alatti biomassa, avar, száradék és a talaj szervesszén-tartalma;
- d) „üzemeltető”: az a jogi vagy természetes személy, amely vagy aki a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységet üzemelteti vagy ellenőrzi, vagy aki a tevékenység műszaki üzemeltetése felett meghatározó gazdasági befolyással rendelkezik;
- e) „üzemeltetők csoportja”: egynél több üzemeltetőt képviselő jogi személy, amely felelős annak biztosításáért, hogy ezek az üzemeltetők megfeleljenek e rendeletnek;
- f) „nyomonkövetési időszak”: az az időszak, amelynek időtartama a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység típusának megfelelően kerül meghatározásra, és amelynek során az üzemeltető nyomon követi a szén tárolását;
- g) „állandó szén-dioxid-tárolás”: olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenység, amely normál körülmények között és megfelelő gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásával több évszázadon át tárolja a légköri vagy biogén szenet, beleértve a bioenergia-alapú szén-dioxid-leválasztást és -tárolást, valamint a közvetlenül a levegőből történő szén-dioxid-leválasztást és -tárolást;
- h) „karbongazdálkodás”: olyan, területgazdálkodással kapcsolatos szén-dioxid-eltávolítás tevékenység, amely a szén-dioxid-leválasztás fokozása és/vagy a szén-dioxid légkörbe történő kibocsátásának csökkentése révén fokozott szén-dioxid-tároláshoz vezet az élő biomasszában, a holt szerves anyagokban és a talajban;
- i) „termékekben való szén-dioxid-tárolás”: olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenység, amely a légköri és biogén szenet tartós termékekben vagy anyagokban tárolja;

- j) „tanúsító szerv”: olyan független, akkreditált vagy elismert megfelelőségértékelő szerv, amely megállapodást kötött valamely tanúsítási rendszerrel tanúsítási ellenőrzések elvégzésére és tanúsítványok kiadására;
- k) „tanúsítási rendszer”: olyan magán- vagy állami szervezet által irányított rendszer, amely felügyeli az üzemeltetők vagy az üzemeltetők csoportjai e rendeletnek való megfelelésének tanúsítását;
- l) „tanúsítási ellenőrzés”: a tanúsító szerv által végzett ellenőrzés;
- m) „újratanúsítási ellenőrzés”: a tanúsító szerv által kiállított tanúsítvány megújítása során végzett ellenőrzés;
- n) „tanúsítvány”: a tanúsító szerv által kiadott megfelelőségi nyilatkozat, amely tanúsítja, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység megfelel ennek a rendeletnek;
- o) „szén-dioxid-eltávolítási egység”: a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységből származó, valamely tanúsítási rendszerben nyilvántartásba vett, tanúsított nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon egy tonnája.

3. cikk

Tanúsításra való jogosultság

A szén-dioxid-eltávolítás akkor jogosult e rendelet szerinti tanúsításra, ha mindkét alábbi feltételnek megfelel:

- a) olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységből származik, amely megfelel a 4–7. cikkben meghatározott minőségi kritériumoknak;
- b) a 9. cikkel összhangban független ellenőrzés tárgyát képezi.

2. fejezet MINŐSÉGI KRITÉRIUMOK

4. cikk

Számszerűsítés

- (1) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenység nettó szén-dioxid-eltávolítási haszonnal jár, amely a következő képlet segítségével számszerűsíthető:

$$\text{Nettó szén-dioxid-eltávolítási haszon} = CR_{\text{baseline}} - CR_{\text{total}} - GHG_{\text{increase}} > 0$$

ahol:

- a) a CR_{baseline} az alapforgatókönyv szerinti szén-dioxid-eltávolítás;
- b) a CR_{total} a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység során eltávolított összes szén-dioxid;
- c) a GHG_{increase} a karbondioxid-kibocsátás esetében a biogén széntárolókból származótól eltérő közvetlen és közvetett üvegházhatásúgáz-kibocsátás növekedése, amely a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység végrehajtásának tudható be.

- (2) A karbondioxid-kibocsátás esetében a $CR_{baseline}$ és a CR_{total} alatt az (EU) 2018/841 rendeletben meghatározott elszámolási szabályokkal összhangban lévő nettó üvegházhatásúgáz-elnyelést vagy -kibocsátást kell érteni.
- (3) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában említett mennyiségeket nettó üvegházhatásúgáz-elnyelés esetén negatív előjellel (–), nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás esetén pedig pozitív előjellel (+) kell jelölni; ezeket tonna szén-dioxid-egyenértékben kell kifejezni.
- (4) A szén-dioxid-eltávolítást releváns, pontos, teljes, következetes, összehasonlítható és átlátható módon kell számszerűsíteni.
- (5) Az alapforgatókönyv megfelel a hasonló társadalmi, gazdasági, környezeti és technológiai körülmények között végzett hasonló tevékenységek szokásos szén-dioxid-eltávolítási teljesítményének, és figyelembe veszi a földrajzi hátteret.
- (6) Az (5) bekezdéstől eltérően, kellően indokolt esetben az alapforgatókönyv az adott tevékenység egyéni szén-dioxid-eltávolítási teljesítményén is alapulhat.
- (7) Az alapforgatókönyvet rendszeresen frissíteni kell.
- (8) A szén-dioxid-eltávolítás számszerűsítése az elismert statisztikai megközelítésekkel összhangban figyelembe veszi a bizonytalanságokat.
- (9) A karbondioxid-kibocsátás által biztosított szén-dioxid-eltávolítás számszerűsítésének támogatása érdekében az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja az (EU) 2018/841 rendeletnek és az (EU) 2018/1999 rendelet V. melléklete 3. részének megfelelően az üvegházhatást okozó gázok nemzeti jegyzékével összeegyeztethető módon adatokat gyűjt a szén-dioxid-eltávolításról és az üvegházhatásúgáz-kibocsátásról.

5. cikk

Addicionalitás

- (1) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenység kiegészítő jellegű. E célból a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység megfelel mindkét alábbi kritériumnak:
 - a) túlmutat az uniós és nemzeti jogszabályi követelményeken;
 - b) a tanúsítás ösztönző hatása miatt kerül rá sor.
- (2) Amennyiben az alapforgatókönyv megállapítására a 4. cikk (5) bekezdése alapján kerül sor, az (1) bekezdésben említett addicionalitás teljesítettnek tekintendő. Amennyiben az alapforgatókönyv megállapítására a 4. cikk (6) bekezdése alapján kerül sor, az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett addicionalitást egyedi vizsgálatokkal kell igazolni.

6. cikk

Hosszú távú tárolás

- (1) Az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja bizonyítja, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység célja a szén hosszú távú tárolásának biztosítása.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja megfelel mindkét alábbi kritériumnak:

- a) figyelemmel kíséri és csökkenti a tárolt szén kibocsátásának a nyomonkövetési időszak alatt felmerülő kockázatát;
 - b) megfelelő felelősségi mechanizmusok vonatkoznak rá a tárolt szén nyomonkövetési időszak alatt történő kibocsátásának kezelése érdekében.
- (3) A karbondioxid-dájkodás és a termékekben való szén-dioxid-tárolás esetében a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység révén tárolt szén-dioxid úgy tekintendő, mint amely a nyomonkövetési időszak végén visszabocsátásra kerül a légkörbe.

7. cikk

Fenntarthatóság

- (1) A szén-dioxid-eltávolítási tevékenység semleges hatást fejt ki vagy járulékos előnyökkel jár valamennyi alábbi fenntarthatósági célkitűzés vonatkozásában:
- a) az éghajlatváltozás mérséklése a 4. cikk (1) bekezdésében említett nettó szén-dioxid-eltávolítási hasznon túl;
 - b) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
 - c) a vízi és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;
 - d) a körforgásos gazdaságra való átállás;
 - e) a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése;
 - f) a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység megfelel a 8. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott tanúsítási módszerekben megállapított fenntarthatósági minimumkövetelményeknek.
- (3) Amennyiben egy üzemeltető vagy az üzemeltetők egy csoportja olyan járulékos előnyökről számol be, amelyek a (2) bekezdésben említett fenntarthatósági minimumkövetelményeken túlmenően hozzájárulnak az (1) bekezdésben említett fenntarthatósági célkitűzésekhez, megfelelnek a 8. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott tanúsítási módszereknek. A tanúsítási módszerek a lehető legnagyobb mértékben ösztönzik a fenntarthatósági minimumkövetelményeken túlmutató járulékos előnyök biztosítását, különösen az (1) bekezdés f) pontjában említett célkitűzés tekintetében.

8. cikk

Tanúsítási módszerek

- (1) A 4–7. cikkben meghatározott kritériumoknak való megfelelés érdekében az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja a releváns tanúsítási módszereket alkalmazza.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 16. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az (1) bekezdésben említett műszaki tanúsítási módszerek megállapítása céljából a tartós szén-dioxid-tárolással, a karbondioxid-dájkodással és a termékekben való szén-dioxid-tárolással kapcsolatos tevékenységek vonatkozásában. Ezek a tanúsítási módszerek legalább az I. mellékletben meghatározott elemeket tartalmazzák.

- (3) Az említett jogi aktusok előkészítésekor a Bizottság figyelembe veszi az alábbi elemeket:
- a) a szén-dioxid-eltávolítás megbízhatóságának biztosítására, valamint az ökoszisztémák védelmének és helyreállításának elismerésére vonatkozó célkitűzések;
 - b) az üzemeltetőkre, különösen a kisüzemi karbongazdálkodási üzemeltetőkre háruló adminisztratív terhek minimalizálására vonatkozó célkitűzés;
 - c) a vonatkozó uniós és nemzeti jog;
 - d) a vonatkozó uniós és nemzetközi tanúsítási módszerek és szabványok.

3. fejezet

TANÚSÍTÁS

9. cikk

Megfelelőségi tanúsítvány

- (1) Az e rendeletnek való megfelelés tanúsításának kérelmezéséhez az üzemeltetőnek vagy az üzemeltetők csoportjának kérelmet kell benyújtania valamely tanúsítási rendszerhez. A kérelem elfogadását követően az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja benyújtja a tanúsító szervnek a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység átfogó leírását, beleértve a 4–7. cikknek való megfelelés értékelésére alkalmazott tanúsítási módszereket, a várható teljes szén-dioxid-eltávolítást és nettó szén-dioxid-eltávolítási hasznót. Az üzemeltetők csoportja azt is meghatározza, hogyan kerül sor a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekkel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások nyújtására, különösen a kisüzemi karbongazdálkodási üzemeltetők számára.
- (2) A tanúsító szerv tanúsítási ellenőrzést végez az (1) bekezdéssel összhangban benyújtott információk ellenőrzése, valamint annak megerősítése érdekében, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység megfelel a 4–7. cikknek. Az említett tanúsítási ellenőrzés eredményeként a tanúsító szerv egy összefoglalót tartalmazó tanúsítási ellenőrzési jelentést, valamint egy legalább a II. mellékletben meghatározott információkat tartalmazó tanúsítványt bocsát ki. A tanúsítási rendszer ellenőrzi a tanúsítási ellenőrzési jelentést és a tanúsítványt, és a 12. cikkben említett nyilvántartásban nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a tanúsítási ellenőrzési jelentés összefoglalóját és a tanúsítványt.
- (3) A tanúsító szerv rendszeres újratanúsítási ellenőrzéseket végez annak újbóli megerősítése érdekében, hogy a szén-dioxid-eltávolítási tevékenység megfelel a 4–7. cikknek, és ellenőrzi a szén-dioxid-kibocsátásból származó hasznót. Az újratanúsítási ellenőrzés eredményeként a tanúsító szerv újratanúsítási ellenőrzési jelentést ad ki, amely tartalmaz egy összefoglalót és egy frissített tanúsítványt. A tanúsítási rendszer ellenőrzi az újratanúsítási ellenőrzési jelentést és a frissített tanúsítványt, és a 12. cikkben említett nyilvántartásban nyilvánosan hozzáférhetővé teszi az újratanúsítási ellenőrzési jelentés összefoglalóját, a frissített tanúsítványt és a tanúsított szén-dioxid-eltávolítási egységeket.
- (4) Az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja támogatja a tanúsító szervet a tanúsítási és újratanúsítási ellenőrzések során, különösen azáltal, hogy hozzáférést biztosít a tevékenység helyszínéhez, valamint rendelkezésre bocsátja a vonatkozó adatokat és dokumentumokat.

- (5) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el az (1) bekezdésben említett széndioxid-eltávolítási tevékenység átfogó leírásának, valamint a (2) és (3) bekezdésben említett tanúsítási és újratanúsítási ellenőrzési jelentések szerkezetének, formátumának és technikai részleteinek meghatározása céljából. E végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 17. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

10. cikk

Tanúsító szervek

- (1) A tanúsítási rendszerek által kijelölt tanúsító szerveket a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁷ szerinti nemzeti akkreditációs hatóság akkreditálja.
- (2) A tanúsító szervek
- a) illetékesek a 9. cikkben említett tanúsítási és újratanúsítási ellenőrzések elvégzése tekintetében;
 - b) függetlenek az üzemeltetőktől vagy az üzemeltetők csoportjától, és az e rendeletben előírt tevékenységeket közérdekből végzik.
- (3) A (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásában a tanúsító szervek vagy azok részei
- a) nem üzemeltetők vagy üzemeltetők csoportjai, és nem üzemeltetők vagy az üzemeltetők csoportjának tulajdonosai vagy nem állnak azok tulajdonában;
 - b) nem állnak olyan kapcsolatban üzemeltetőkkel vagy üzemeltetők csoportjaival, amely befolyásolhatná a függetlenségüket és pártatlanságukat.
- (4) A tagállamok felügyelik a tanúsító szervek működését. A tanúsító szervek az illetékes nemzeti hatóságok kérésére benyújtják a működésük felügyeletéhez szükséges valamennyi releváns információt, beleértve a 9. cikkben említett ellenőrzések dátumát, időpontját és helyszínét. Amennyiben a tagállamok meg nem felelési problémákat tárnak fel, erről haladéktalanul tájékoztatják a tanúsító szervet és az érintett tanúsítási rendszert.

4. fejezet TANÚSÍTÁSI RENDSZEREK

11. cikk

A tanúsítási rendszerek működése

- (1) Az e rendeletnek való megfelelés igazolása érdekében az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja a Bizottság által a 13. cikknek megfelelően elismert tanúsítási rendszert alkalmaz.
- (2) A tanúsítási rendszerek megbízható és átlátható szabályok és eljárások alapján működnek, különös tekintettel a belső irányításra és nyomon követésre, a panaszok és fellebbezések kezelésére, az érdekelt felekkel folytatott konzultációra, az átláthatóságra és a tájékoztatásra, a tanúsító szervek kinevezésére és képzésére, a

³⁷

Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o.).

meg nem felelési problémák kezelésére, valamint a nyilvántartások létrehozására és kezelésére.

- (3) A tanúsítási rendszerek ellenőrzik, hogy az üzemeltető vagy az üzemeltetők csoportja által a 9. cikk szerinti megfelelőségi tanúsítás céljából benyújtott információk és adatok független ellenőrzés tárgyát képezték-e, és hogy a megfelelőségi tanúsítás pontos, megbízható és költséghatékony módon történt-e.
- (4) A tanúsítási rendszerek legalább évente közzéteszik a kijelölt tanúsító szervek jegyzékét, amelyben minden egyes tanúsító szervre vonatkozóan feltüntetik, hogy mely szervezet vagy nemzeti hatóság ismerte el, illetve mely szervezet vagy nemzeti hatóság követi nyomon.
- (5) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza a (2), (3) és (4) bekezdésben említett szerkezetet, formátumot, technikai részleteket és eljárást, amelyek valamennyi tanúsítási rendszerre alkalmazandók. E végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 17. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

12. cikk

Nyilvántartások

- (1) A tanúsítási rendszer közhiteles nyilvántartást hoz létre és tart fenn annak érdekében, hogy a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegye a tanúsítási eljárással kapcsolatos információkat, beleértve a tanúsítványokat és a frissített tanúsítványokat, valamint a 9. cikkkel összhangban tanúsított szén-dioxid-eltávolítási egységek mennyiségét. Ezek a nyilvántartások automatizált rendszereket használnak, többek között elektronikus sablonokat, és interoperábilisak.
- (2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza a közhiteles nyilvántartások, valamint a szén-dioxid-eltávolítási egységek (1) bekezdésben említett nyilvántartásába vételének, birtoklásának vagy használatának szerkezetét, formátumát és technikai részleteit. E végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 17. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

13. cikk

A tanúsítási rendszerek elismerése

- (1) Az üzemeltetők vagy az üzemeltetők csoportja csak a Bizottság által határozattal elismert tanúsítási rendszereket használhatnak az e rendeletnek való megfelelés igazolására. Az ilyen határozatok érvényességének időtartama legfeljebb öt év.
- (2) A tagállamok értesítik a Bizottságot a nyilvános tanúsítási rendszer elismerése iránti kérelemről. A magán tanúsítási rendszerek jogi képviselője értesíti a Bizottságot a magán tanúsítási rendszer elismerése iránti kérelemről.
- (3) A Bizottság hatályon kívül helyezheti a tanúsítási rendszer (1) bekezdés szerinti elismeréséről szóló határozatot, ha a tanúsítási rendszer nem alkalmazza a 11. cikk (5) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokban meghatározott előírásokat és szabályokat. Amennyiben egy tagállam aggódalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy egy tanúsítási rendszer nem a 11. cikk (5) bekezdésében említett, az (1) bekezdés szerinti határozatok alapjául szolgáló végrehajtási jogi aktusokban meghatározott előírásoknak és szabályoknak megfelelően működik, a Bizottság

kivizsgálja az ügyet, és megteszi a megfelelő intézkedéseket, beleértve a vonatkozó határozat hatályon kívül helyezését is.

- (4) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza az (1) és (2) bekezdésben említett értesítési és elismerési eljárás felépítését, formátumát és technikai részleteit. E végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 17. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

14. cikk

Jelentéstételi követelmények

- (1) A Bizottság által elismert valamennyi tanúsítási rendszer éves jelentést nyújt be a Bizottságnak a működéséről, beleértve a csalási esetek és a kapcsolódó korrekciós intézkedések leírását. A jelentést minden évben április 30-ig kell benyújtani az előző naptári évre vonatkozóan. A jelentés benyújtására vonatkozó követelmény csak azokra a tanúsítási rendszerekre vonatkozik, amelyek legalább 12 hónapja működnek.
- (2) A Bizottság ezeket a jelentéseket teljes egészében vagy – amennyiben a bizalmas üzleti adatok bizalmas jellegének megőrzése érdekében szükséges – összesített formában nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.
- (3) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben meghatározza az (1) bekezdésben említett jelentések szerkezetét, formátumát és technikai részleteit. E végrehajtási jogi aktusok elfogadására a 17. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kerül sor.

5. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. cikk

A II. melléklet módosításai

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 16. cikknek megfelelően a II. mellékletet módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy módosítsa a 9. cikkben említett tanúsítványokban minimálisan szereplő információk listáját.

16. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 8. és 15. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól [Kiadóhivatal: kérjük, illessze be a dátumot, amely e rendelet hatálybalépésének időpontja]-tól/-től kezdődő hatállyal.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 8. és 15. cikkeken említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti a benne meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba.

A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A 8 és 15. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve, ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam 2 hónappal meghosszabbodik.

17. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot az (EU) 2018/1999 rendelet 44. cikke (1) bekezdésének 1. pontjával létrehozott Éghajlatváltozási Bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet szerinti bizottság.
- (2) Az e cikkre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikke alkalmazandó.

18. cikk

Felülvizsgálat

- (1) Ezt a rendeletet minden szempontból felül kell vizsgálni, figyelembe véve az uniós jogszabályokkal, az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezményével és a Párizsi Megállapodással kapcsolatos releváns fejleményeket, a technológiai és tudományos fejlődést, a szén-dioxid-eltávolítás terén bekövetkezett piaci fejleményeket és az uniós élelmezésbiztonságot.
- (2) Három évvel e rendelet hatálybalépését követően, de legkésőbb 2028 végéig, majd ezt követően a Párizsi Megállapodás 14. cikke alapján elfogadott minden egyes globális értékelés eredményét követő hat hónapon belül a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról.

19. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
[...]

a Tanács részéről
az elnök
[...]

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

Tartalom

1.	A JAVASLAT HÁTTERE	1
•	A javaslat indokai és céljai.....	1
•	Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel.....	2
•	Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival.....	4
2.	JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG	5
•	Jogalap.....	5
•	Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)	5
•	Arányosság	5
•	A jogi aktus típusának megválasztása.....	6
3.	AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI	6
•	A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata.....	6
•	Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk	6
•	Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása.....	7
•	Hatásvizsgálat és a Szabályozói Ellenőrzési Testület véleménye.....	7
•	Célravezető szabályozás és egyszerűsítés	10
•	Alapjogok.....	10
4.	KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK.....	10
5.	EGYÉB ELEMELK	11
•	Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai	11
•	A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata	11
1.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI	23
1.1.	A javaslat/kezdemenyezés címe.....	23
1.2.	Az érintett szakpolitikai terület(ek).....	23
1.3.	A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:.....	23
1.4.	Célkitűzés(ek)	23
1.4.1.	Általános célkitűzés(ek)	23
1.4.2.	Konkrét célkitűzés(ek)	23
1.4.3.	Várható eredmény(ek) és hatás(ok)	24
1.4.4.	Teljesítménymutatók.....	24
1.5.	A javaslat/kezdemenyezés indoklása	24

1.5.1.	Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével	24
1.5.2.	Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre....	25
1.5.3.	Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága	26
1.5.4.	A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák	26
1.5.5.	A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is	27
1.6.	A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása	27
1.7.	Tervezett irányítási módszer(ek).....	27
2.	IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK	29
2.1.	A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések.....	29
2.2.	Irányítási és kontrollrendszer(ek).....	29
2.2.1.	Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása.....	29
2.2.2.	A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk.....	29
2.2.3.	A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)	29
2.3.	A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések	29
3.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA	30
3.1.	A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai	30
3.2.	A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása	31
3.2.1.	Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	31
3.2.2.	Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet.....	34
3.2.3.	Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	35
3.2.4.	A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség	38
3.2.5.	Harmadik felek részvétele a finanszírozásban	38
3.3.	A bevételre gyakorolt becsült hatás	39

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a szén-dioxid-eltávolítás uniós tanúsítási keretrendszerének létrehozásáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Éghajlat-politika

3. fejezet: Természeti erőforrások és környezet, 9. cím – Környezetvédelem és éghajlat-politika (a 2021/27-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret)

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

X új intézkedés

☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés³⁸

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

A szén-dioxid-eltávolítás tanúsításáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat általános célkitűzése a következő: a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás előmozdítása az európai klímarendelemben meghatározott, 2050-re teljesítendő uniós klímasemlegességi célkitűzés és az európai zöld megállapodás egyéb környezetvédelmi célkitűzései elérésének támogatása céljából.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

A szén-dioxid-eltávolítás tanúsításáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat konkrét célkitűzése a következő:

1. négy minőségi kritérium (QU.A.L.ITY) meghatározása: számszerűsítés, addicionalitás és alapforgatókönyvek, hosszú távú tárolás és fenntarthatóság (QUantification, Additionality and baselines, Long-term storage, and sustainabilITY) az EU-ban történő magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás azonosítása és tanúsítása érdekében;

2. az egyes szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekhez igazított tanúsítási módszerek kidolgozása a QU.A.L.ITY-kritériumok összehangolt és helyes végrehajtásának előmozdítása érdekében;

3. a nyilvánosság szén-dioxid-eltávolításba vetett bizalmának növelése a tanúsítási eljárás átláthatóságának és megbízhatóságának biztosításával, beleértve a Bizottság

³⁸

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

által elismert tanúsítási rendszereket és a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó nyilvános nyilvántartásokat.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettek/célcsoportokra.

A javasolt rendelet elfogadásának legfontosabb hatása a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítást eredményező szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek fokozott alkalmazása lesz, hozzájárulva ezzel az Unió 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzéséhez. A javasolt rendelet olyan gazdasági szereplőket érint, mint a mezőgazdasági termelők, az erdészeti szakszemélyzet, valamint olyan ipari vállalatok is, amelyek helyszíni szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket fognak kifejleszteni, illetve magánszervezetek és tagállami hatóságok, amelyek magán vagy állami tanúsítási rendszereket dolgozhatnak ki a tanúsítás végrehajtására és ellenőrzésére. Általánosságban véve a javasolt rendelet Európa és a világ összes polgárát érinti, mivel az éghajlat-politikai fellépés határokon átnyúló jellegű közjószág.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

1. mutató: az uniós tanúsítási keretrendszer alapján tanúsított, magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítást eredményező, ezáltal a 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célhoz hozzájáruló szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek száma.
2. mutató: a Bizottság által a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre – különösen a karbongazdálkodásra – vonatkozóan kidolgozott részletes tanúsítási módszerek száma.
3. mutató: a Bizottság által elismert tanúsítási rendszerek száma, amelyet az üzemeltetőnek a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó uniós minőségi kritériumoknak való megfelelés igazolására kell használnia.

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

2021-ben az EU az (EU) 2021/1119 rendelet (európai klímarendelet) révén fokozta éghajlatvédelmi törekvéseit. Ez a jogszabály 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-os kötelező érvényű nettó üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célt határoz meg, míg 2050-re a klímasemlegesség elérését irányozza elő. A körforgásos gazdaságra vonatkozó, 2020. márciusi cselekvési terv bejelentette, hogy a Bizottság hatékony szabályozási keretet fog kidolgozni a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására, hogy ösztönözze a szén-dioxid-eltávolítás elterjedését és fokozza a szén körforgásos jellegét, teljes mértékben tiszteltetben tartva a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzéseket. Ez a javaslat a fent említett szakpolitikai kötelezettségvállalásnak tesz eleget.

Az induló szakaszban (2024–2025): a rendelet (várhatóan 2024-ben történő) hatálybalépését követően a Bizottság az érintett szakértői csoporttal szoros együttműködésben legalább három, felhatalmazáson alapuló jogi aktust fog kidolgozni, amelyben meghatározza a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységekre vonatkozó tanúsítási módszereket az állandó tárolás, a szén-dioxid-tároló termékek és a karbongazdálkodás terén. Ezeket a módszereket rendszeresen aktualizálni kell. Ezen túlmenően a releváns bizottsági jóváhagyáshoz a Bizottságnak két végrehajtási jogi aktust kell kidolgoznia, amelyben meghatározza a tanúsítási rendszerek működésére, azok Bizottság általi értékelésére és elismerésére, valamint a szén-dioxid-eltávolítás nyilvános nyilvántartásainak létrehozására és működtetésére vonatkozó szabályokat.

A teljes körű operatív szakaszban (2025-ben és később): a Bizottság az érdekelt felekkel és az illetékes szabályozási bizottsággal szorosan együttműködve értékelni fog több tanúsítási rendszert, és egyedi bizottsági határozatok révén elismerni azokat, amelyek megfelelnek az uniós szabályozási keretnek. Emellett a Bizottságnak ki kell dolgoznia a 2030 utáni időszakra vonatkozó szén-dioxid-eltávolítási szakpolitikát.

- 1.5.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Az éghajlatváltozás határokön átnyúló probléma. Hatásai globálisak, függetlenül az üvegházhatásúgáz-kibocsátás forrásainak helyétől. Ezért ezek a kihívások nem oldhatók meg egyedül nemzeti vagy helyi fellépéssel, mivel az egyéni fellépés valószínűleg nem vezet optimális eredményekhez. Az európai szintű koordináció fokozza az éghajlat-politikai fellépést, és hatékonyan egészítheti ki és erősítheti meg a nemzeti és helyi intézkedéseket; az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkével összhangban, a szubszidiaritás elve alapján indokolt az uniós szintű fellépés.

A szén-dioxid-eltávolítás minőségének értékelésével kapcsolatos nehézségek kezelésére egy európai keretrendszer megfelelőbb lenne, mint a nemzeti kezdeményezések. Egy ilyen keretrendszer egyenlő versenyfeltételeket és méltányos belső piacot teremtené a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítása tekintetében, növelve az összehasonlíthatóságot és a bizalmat. Az e területre vonatkozó nemzeti kezdeményezések sokfélesége csak súlyosbítaná a problémát ahelyett, hogy megoldaná azt.

A javasolt rendeletet megbízható és átlátható tanúsítási módszerekkel kell támogatni. Ezeknek a módszereknek a karbongazdálkodás tekintetében a meglévő LULUCF-rendeletben követett megközelítésre kell építeniük, és tovább kell fejleszteniük azt. Arra is képesnek kell lenniük, hogy kapcsolatot teremtsenek a mezőgazdasági és a LULUCF-ágazatban hozott földhasználati döntések és a szénmegkötésre és a biológiai sokféleség védelmére gyakorolt hatások között.

Jelenleg korlátozottak az EEA erőforrásai a LULUCF kibocsátási jegyzék MRV-rendszerének az (EU) 2018/841 rendeletben (LULUCF-rendelet) és az (EU) 2018/1999 rendeletben (irányítási rendelet) előírt követelmény szerinti támogatásához.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Bár a javasolt rendelet a magas színvonalú szén-dioxid-eltávolítás új, uniós szintű tanúsítási keretrendszerét hozza létre, az alábbi, uniós szinten meglévő tapasztalatokra épül:

- Az Innovációs Alap³⁹ támogatásával a Bizottság⁴⁰ részletes uniós módszereket dolgozott ki az ipari tevékenységekből származó ÜHG-kibocsátás elkerülésének számszerűsítésére, beleértve az olyan szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket, mint a bioenergia-alapú szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (BECCS) és a levegőből történő közvetlen szén-dioxid-leválasztási és -tárolási (DACCS) projektek. Emellett az (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelet⁴¹ részletes szabályokat állapít meg az ÜHG-kibocsátás ETS keretében történő nyomon követésére és jelentésére vonatkozóan.
- Az EU megújulóenergia-irányelve (RED) keretében a Bizottság közel 15 év tapasztalatot szerzett a bioenergiára vonatkozó fenntarthatósági kritériumok tanúsítása terén. Ezeket az uniós kritériumokat a Bizottság által már elismert mintegy 15 állami vagy magán tanúsítási rendszer (ún. önkéntes rendszerek) alkalmazza. A RED értelmében a Bizottság a közelmúltban végrehajtási jogi aktust fogadott el, amely részletes szabályokat állapít meg a tanúsító szervek által végzett és a tanúsítási rendszerek által ellenőrzött tanúsítási folyamatra vonatkozóan.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

Ez a javaslat az európai zöld megállapodás része. A körforgásos gazdaságra vonatkozó, 2020. márciusi cselekvési terv bejelentette, hogy a Bizottság hatékony szabályozási keretet fog kidolgozni a szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására, hogy ösztönözze a szén-dioxid-eltávolítás elterjedését és fokozza a szén körforgásos jellegét, teljes mértékben tiszteletben tartva a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzéseket. Emellett a zöld megállapodás általános célkitűzése, hogy az uniós jogszabályokat összehangolja az EU fokozott éghajlatvédelmi és biológiai sokféleséggel kapcsolatos törekvéseivel. Ez a jogalkotási javaslat kiegészíti az „Írány az 55 %!” jogalkotási csomagban, különösen a LULUCF-rendeletben és a felülvizsgált megújulóenergia-irányelvben szereplő éghajlat- és energiapolitikai javaslatokat.

Ugyanilyen szoros kapcsolat áll fenn az uniós erdők éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának javítására, a leromlott talaj és ökoszisztémák helyreállítására, a tűzeglápok elárasztással való helyreállítására és a biogazdaság előmozdítására – beleértve a fakitermelésből származó tartós termékek használatát – irányuló egyéb bizottsági kezdeményezésekkel, a biológiai sokféleséget előmozdító ökológiai elvek maradéktalan tiszteletben tartása mellett:

- a) közös agrárpolitika;
- b) a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia;

³⁹ Innovációs Alap, https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

⁴⁰ Pályázati felhívás, C melléklet: Az ÜHG-kibocsátás elkerülésének kiszámítására szolgáló módszertan, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf

⁴¹ A Bizottság (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelete, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R2066&from=EN>

- c) a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért;
- d) uniós erdőstratégia;
- e) uniós természet-helyreállítási terv;
- f) az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia;
- g) fenntartható biogazdaság Európa számára;
- h) a tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv;
- i) a levegőre, a vízre és a talajra vonatkozó szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv;
- j) hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára.

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

Figyelembe véve a Bizottság jelenlegi személyzeti és pénzügyi korlátait, az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság kimerítette belső átcsoportosítási lehetőségeit, és a lehető legnagyobb mértékben optimalizálta erőforrásait, szerződéses alkalmazottakat és belső munkatársakat alkalmazva a munkaerőhiány pótlására. Ugyanakkor még ha számos (technikai jellegűbb, tudományosabb) feladatot külső vállalkozókra bízunk is, a megfelelő személyzet elengedhetetlen ahhoz, hogy továbbra is teljesíteni tudjuk kötelezettségeinket, és el tudjuk végezni a szén-dioxid-eltávolítás tanúsításáról szóló rendeletre irányuló jogalkotási javaslatban szereplő további feladatokat.

1.6. **A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása**

☐ **határozott időtartam**

- ☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- ☐ pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☒ **határozatlan időtartam**

beindítási időszak: 2024 közepétől 2025 végéig,

azt követően: rendes ütem

1.7. **Tervezett irányítási módszer(ek)⁴²**

- ☒ Bizottság általi közvetlen **irányítás**
- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- ☐ végrehajtó ügynökségen keresztül
- ☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

⁴²

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)

☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap

☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

☐ közjogi szervek

☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak

☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek

☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek

Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.

Megjegyzések

A rendeletjavaslat 8. cikkében foglaltaknak megfelelően a Bizottság számos, a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek fő típusaihoz igazított tanúsítási módszert fog kidolgozni annak érdekében, hogy biztosítsa a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó uniós minőségi kritériumok helyes, harmonizált és költséghatékony alkalmazását.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A rendeletre vonatkozó javaslatban foglaltaknak megfelelően az üzemeltetők által benyújtott szén-dioxid-eltávolítási állításokat a tanúsító szervezeteknek rendszeresen nyomon kell követniük, jelentést kell tenniük róluk, és független módon ellenőrizniük kell őket. Ezek a jelentések mind nyilvánosan hozzáférhetők lesznek a tanúsítási rendszerek nyilvántartásaiban, és jelentős mennyiségű információval szolgálnak majd a rendeletre vonatkozó javaslat hatásairól. Ezenkívül az EEA által összegyűjtött, a szén-dioxid-eltávolítás számszerűsítésére, nyomon követésére, jelentésére, valamint ellenőrzésére vonatkozó adatok kulcsfontosságú információforrást jelentenek majd a Bizottság számára a javasolt rendelet végrehajtása terén elért eredmények értékeléséhez. Emellett a Bizottság az általa elismert tanúsítási rendszerek éves jelentései alapján nyomon fogja követni a tanúsított szén-dioxid-eltávolítási tevékenységeket. Végezetül, a Bizottság rendszeresen tanulmányokat készít az uniós éghajlat-politika különböző releváns szempontjairól.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

Nem alkalmazandó – A javaslat nem pénzügyi programot hajt végre, hanem hosszú távú szakpolitikát fogalmaz meg. Az irányítási módszer, a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a hibaarányokkal összefüggő kontrollstratégia nem alkalmazandók. E javaslat végrehajtása mind a beindítási időszakban, mind a teljes körű operatív szakaszban emberierőforrás-átcsoportosítást tesz szükségessé a Bizottságon belül. A megfelelő eljárások biztosítottak.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

Ez a javaslat nem teremt olyan új jelentős kontrollt/kockázatokat, amelyekre ne terjedne ki a meglévő belső ellenőrzési keretrendszer. A költségvetési rendelet alkalmazásán túl nincs tervbe véve egyéb konkrét intézkedés.

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Az Éghajlat-politikai Főigazgatóság csalásmegelőzési és -felderítési stratégiája alkalmazandó.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ⁴³	EFTA-országoktól ⁴⁴	tagjelölt országoktól ⁴⁵	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
3	09 02 03	diff.	IGEN	NEM	NEM	NEM
3	09 10 02	diff.	IGEN	IGEN	IGEN	NEM
7	20 01 02 01	nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
7	20 02 06 01	nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
7	20 02 06 02	nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
7	20 02 06 03	nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok

N/A

⁴³ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁴⁴ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁴⁵ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	3	Természeti erőforrások és környezet
---	----------	--

Főigazgatóság: CLIMA			Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027	ÖSSZESEN
○ Operatív előirányzatok							
09 02 03	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	3,000	2,000	–	–	5,000
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	1,000	2,000	2,000	–	5,000
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ⁴⁶							
XXX		(3)					
A Környezetvédelmi Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1a) + (1b) + (3)	3,000	2,000			5,000
	Kifizetési	= (2a)	1,000	2,000	2,000	–	5,000

⁴⁶ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

	előirányzatok	+ (2b) + (3)					
--	---------------	-----------------	--	--	--	--	--

○ Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)	3,000	2,000			5,000
	Kifizetési előirányzatok	(5)	1,000	2,000	2,000	–	5,000
○ Bizonyos egyedi programok keretéből igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN	finanszírozott	(6)					
A többéves pénzügyi keret 3. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (4) + (6)	3,000	2,000			5,000
	Kifizetési előirányzatok	= (5) + (6)	1,000	2,000	2,000	–	5,000

Ha a javaslat/kezdeményezés egynél több operatív fejezetet is érint, ismételje meg a fenti szakaszt:

A többéves pénzügyi keret 1–6. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN (Referenciaösszeg)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (4) + (6)					
	Kifizetési előirányzatok	= (5) + (6)					

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a [pénzügyi kimutatás mellékletébe](#) (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyig)

		Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027	ÖSSZESEN
Főigazgatóság: CLIMA						
○ Humánerőforrás		0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
○ Egyéb igazgatási kiadások		0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
Éghajlatpolitikai Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
--	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

millió EUR (három tizedesjegyig)

		Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	3,855	3,169	1,169	1,169	9,362
	Kifizetési előirányzatok	1,855	3,169	3,169	1,169	9,362

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			Év N		Év N+1		Év N+2		Év N+3		A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető								ÖSSZESEN	
	KIMENETEK																			
	Típus 47	Átlag os költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költs ég	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Összes ített szám	Összkölt ség		
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ⁴⁸ ...																				
– Kimenet																				
– Kimenet																				
– Kimenet																				
1. konkrét célkitűzés részösszege																				
2. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ...																				
– Kimenet																				
2. konkrét célkitűzés részösszege																				
ÖSSZESEN																				

⁴⁷ A teljesítés a nyújtandó termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik (például: a finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

⁴⁸ Az 1.4.2. szakaszban („Konkrét célkitűzések...”) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
--	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE					
Humánerőforrás	0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
Egyéb igazgatási kiadások	0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE⁴⁹ bele nem tartozó előirányzatok					
Humánerőforrás					
Egyéb igazgatási jellegű kiadások					
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege					

ÖSSZESEN	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

⁴⁹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2024	2025	2026	2027
○ A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)				
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőket)	5	7	7	7
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)				
01 01 01 01 (közvetett kutatás)				
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)				
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)				
○ Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve⁵⁰				
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)				
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)				
XX 01 xx yy zz⁵¹	- a központban			
	- a küldöttségeknél			
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)				
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)				
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)				
ÖSSZESEN	5	7	7	7

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Az AST besorolási fokozatú álláshely támogatni fogja a releváns szakértői csoportot és a szabályozási bizottságot. AD besorolási fokozatú álláshelyek: – több olyan, felhatalmazáson alapuló jogi aktus előkészítése, amely részletes tanúsítási módszereket határoz meg a szén-dioxid-eltávolításra vonatkozó uniós minőségi kritériumoknak való megfelelés igazolására, – több végrehajtási jogi aktus előkészítése a szén-dioxid-eltávolítási tevékenységek tanúsítására, a tanúsítási rendszerek irányítására, valamint a nyilvános szén-dioxid-eltávolítási nyilvántartások létrehozására és kezelésére vonatkozó szabályok megállapítása céljából, – a Bizottság elismerését kérelmező tanúsítási rendszerek értékelése és a kapcsolódó bizottsági határozatok előkészítése, – szakpolitikai javaslatok előkészítése a szén-dioxid-eltávolítás területén a 2030 utáni
--	--

⁵⁰ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁵¹ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	időszakra
Külső munkatársak	

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés

- ☒ teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.

A kiadás a LIFE program rendelkezésre álló keretéből lesz elkülönítve.

- ☐ a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé.
- ☐ a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előírányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	Év N ⁵²	Év N+1	Év N+2	Év N+3	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

⁵²

Az N. év a javaslat/kezdeményezés végrehajtásának első éve. Az „N” helyére a végrehajtás várható első évét kell beírni (például: 2021). A következő évek esetében ugyanígy kell eljárni.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- ☐ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

kérjük, adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁵³						
		Év N	Év N+1	Év N+2	Év N+3	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető		
... jogcímcsoport								

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

--

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

--

⁵³

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.